

KIEGÉSZÍTŐ DOKUMENTUM OTDK DOLOGAZTHOZ

JELIGE: BRIGETIO

A BRIGETIOI KELETI KULTUSZOKHOZ KAPCSOLÓDÓ LELETANYAG
KATALÓGUSA

TARTALOM

A KATALÓGUS RENDSZERE	1
GEMMÁK.....	2
KISPLASZTIKA.....	11
NAGYPLASZTIKA, RELIEFEK ÉS SZARKOFÁGOK	27
EGYÉB LELETEK.....	37
A DOLICHENUM KEVÉSBÉ ISMERT LELETEI	46
FELIRATOS EMLÉKEK.....	51
DEDIKÁCIÓK, OLTÁROK	51
SÍRFELIRATOK.....	60
EGYÉB FELIRATOS EMLÉKEK.....	65
BIBLIOGRÁFIA.....	65
BIBLIOGRÁFIA	65
RÖVIDÍTÉSEK.....	67

A KATALÓGUS RENDSZERE

TÁRGYI EMLÉKEK

Rövid megnevezés = A tárgy típust és fő jellemzőit röviden összefoglaló megnevezés.

Leírás. = A tárgy részletesebb leírása. Ikonográfia, illetve főbb jellemzők felsorolása.

Anyag. = A tárgy anyaga.

Állapot. = A tárgy állapota. Roncsolódások felsorolása.

Méret. = A tárgy ismert méretei.

Keltezés. = A tárgy keltezése, amennyiben lehetséges.

Lelőhely. = A tárgy előkerülési helye. Amennyiben nem ismert, hogy Brigetión belül hol került elő, „Brigetio”-ként jeleztem.

Őrzési hely. = A tárgy utolsó ismert őrzési helye. Amennyiben rendelkezésre áll, a hozzá tartozó leltári számmal együtt.

Bibliográfia. = A tárgyat említő publikációk listája.

Kép = A tárgyról készült kép, és a fotó attribúciója.

FELIRATOS EMLÉKEK

Rövid megnevezés = A tárgytípust és fő jellemzőit röviden összefoglaló megnevezés.

Felirat szövege = A felirat eredeti szövege. Az említett keleti istennevek **piros színnel**, a keleti eredethez köthető nevek **kék színnel** jelölve.

Felirat fordítása = A felirat magyarra lefordított szövege. Amennyiben nincs szerzőség jelölve, a fordítás saját.

Említett személyek = A feliraton említett személyek neve, társadalmi helyzete, eredete.

Keltezés. = A tárgy keltezése, amennyiben lehetséges.

Lelőhely. = A tárgy előkerülési helye. Amennyiben nem ismert, hogy Brigetio-n belül hol került elő, „Brigetio/”-ként jeleztem.

Őrzési hely. = A tárgy utolsó ismert őrzési helye. Amennyiben rendelkezésre áll, a hozzá tartozó leltári számmal együtt.

Bibliográfia. = A tárgyat említő publikációk listája. RIU szám. CIL szám.

Egyéb megjegyzés = Minden további információ, ami nem tartozik az előző kategóriákba.

GEMMÁK

KAT. 1
<i>Rövid megnevezés</i> = Diana Ephesia-t ábrázoló gemma
<i>Leírás.</i> = Diana Ephesia egyszerűsített ábrázolása. Az alakból mindkét oldalon kézfejek nyúlnak ki. A modius a fején három vízszintes, és egy függőleges vonallal jelezve. A képmezőben (jobbra) csillag, és (balra) holdsarló található.
<i>Anyag.</i> = Ismeretlen. Véssett kő?

Állapot. = Ismeretlen. Az alak attribútumai egyértelműen azonosíthatóak a fennmaradt képen.

Méret. = 1,2 cm x 1 cm

Keltezés. = Kr.u. 1-3.sz

Lelőhely. = Brigetio/

Őrzési hely. = ELVESZETT

Bibliográfia. = Gesztelyi 2001, 16; Gesztelyi 2001, 65 XIV/33; (Gesztelyi 2001, 64 – „Dissertationes Pannonicae sorozat 11/24 köteteként előkészületben volt a pannóniai gemmák megjelentetése (...) A megvalósítás sajnos csak a táblás kötet oldalainak kinyomtatásáig jutott el, a kéziratból pedig csak az ábrázolt gemmák listája maradt meg.”)

Gesztelyi 2001, App. 7

KAT. 2.

Rövid megnevezés = Trónoló Magna Mater-t ábrázoló gemma

Leírás. = Az ábrázolt alak jobb kezében talán paterát, másik kezével tympanont tart. Fején corona muralis, lábánál lépő oroszlán jelenik meg. Feje oldalnézetben, felső teste szemből ábrázolt.

Anyag. = Ismeretlen. Véssett kő?

Állapot. = Ismeretlen. Az alak attribútumai egyértelműen azonosíthatóak a fennmaradt képen.

Méret. = 1,7 cm x 1,4cm

Keltezés. = Kr.u. 1-3.sz.

Lelőhely. = Brigetio/

Őrzési hely. = ELVESZETT

Bibliográfia. = Gesztelyi 2001, 16; Gesztelyi 2001, 65 XIV/37; (Gesztelyi 2001, 64 – „Dissertationes Pannonicae sorozat 11/24 köteteként előkészületben volt a pannóniai

gemmák megjelentetése (...) A megvalósítás sajnos csak a táblás kötet oldalainak kinyomtatásáig jutott el, a kéziratból pedig csak az ábrázolt gemmák listája maradt meg.”)

Gesztelyi 2001, App. 6

KAT. 3.

Rövid megnevezés = Kakasfejű-kígyólábú istenalak, heliotrop varázsgemmán. (Abraxas?)

Leírás. = Katonai öltözetet viselő Abraxas/Pantheus (?) alak, egyik kezében ostor, másikkban kerek pajzs. Mindkét oldala lapos.

Anyag. = Sötétzöld jáspis.

Állapot. = Felülete fényezett, szélein lepattogzott.

Méret. = 1,4 cm x 1,15 cm x 0,25cm

Kelkezés. = Kr.u. 3.sz

Lelőhely. = Szőny, Civilváros I.

Őrzési hely. = Kuny Domonkos Múzeum, Tata (L.sz. 2171)

Bibliográfia. = Gesztelyi 2001, 50-51 65.K. 2171; Gesztelyi 2001, 16; Gesztelyi 1998, 146 Nr. 18.; Aranyleltár 51/28

65

Gesztelyi 2004, 65. ábra

KAT. 4.

Rövid megnevezés = Hermanubist ábrázoló varázsgemma aranyfüggőbe foglalva

Leírás. = . Egyik oldalán kos hátán ülő Hermanubis, a másikon vaddisznó hátán ágaskodó szamár látható. IWHAIWWIAIAW, varázsfelirat olvasható rajta. Valószínűleg potenciálnövelő varázslathoz lehetett köze.

Anyag. = Átlátszó hegyikristály, áttört, peltadíszes aranykeretben.

Állapot. = A kristály szinte sérülés nélküli, a díszítő keretről azonban hiányosak a díszítő ékkövek. Az arany enyhén meghajlott.

Méret. = 1,2 cm x 1,5 cm x 0,5 cm a kő. 3,0 x 3,4 cm az aranyfüggő

Keltezés. = Kr. u. 2-3. sz

Lelőhely. = Brigetio/

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. RT-RO 28/1927)

Bibliográfia. = Gesztelyi 2004, 140, Nr.35; Gesztelyi 2001, 16; Gesztelyi 1998, 140-141

Gesztelyi 2004, 66a és 66b ábrák

KAT. 5.

Rövid megnevezés = Bronzgyűrű felső része, valószínűleg Iupiter-Serapis ábrázolással.

Leírás. = A gyűrű fejéből kis mellszobrocska áll ki, elmodódott vonásokkal, fején modiuszal

Anyag. = Bronz. (Az ábrázolás saját anyagába vésett)

Állapot. = Ismeretlen

Méret. = 2,1cm x 2,2 cm x 1,1 cm

Keltezés. = Kr.u. 3.sz

Lelőhely. = Brigetio/

Órzási hely. = ELVESZETT (Utolsó ismert helye: Kazzay gyűjtemény, L.sz. 1429)

Bibliográfia. = Gesztelyi 2001, 55 78.K 1429; Gesztelyi 2001, 12

-

KAT. 6.

Rövid megnevezés = Bronzgyűrű töredék, Iuppiter-Serapis ábrázolással

Leírás. = Az isten modiuszt viselő kis mellképe díszíti.

Anyag. = Bronz. (Az ábrázolás saját anyagába vésett)

Állapot. = Ismeretlen

Méret. = 1,5 cm x 1,1cm x 0,9 cm

Keltezés. = Kr.u. 3.sz

Lelőhely. = Brigetio/

Órzási hely. = ELVESZETT (Utolsó ismert helye: Kazzay gyűjtemény, L.sz. 1430)

Bibliográfia. = Gesztelyi 2001, 12; Gesztelyi 2001, 56 79.K.1430

-

KAT. 7.

Rövid megnevezés = Ízisz és Serapis mellképeit, mögöttük Harpocratésszel ábrázoló gemma.

Leírás. = Ízisz fejrészén napkorong és tollak vannak két szarv közé helyezve. Serapison kalathosz látható. Harpocratés szemből, mezítelenül ábrázolt, feje oldalra fordítva, rajta lótuuszvirág koronával. Egyik keze ajkához emelve, másikban bőségszaru és köpenye. Valószínűleg alexandriai műhelyből származó, hellénisztikus ízlésű munka. Serapis mellé utólagosan kerülhetett a másik két alak, így létrehozva a példa nélküli gemmán látható istenhármas ábrázolást.

Anyag. = Vörös karneol.

Állapot. = Pár karcolás található a felület oldalán, de a képmező nem sérült.

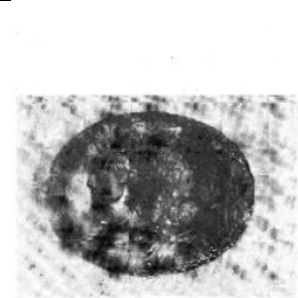
Méret. = 1,35 cm x 1,05 cm x 0,5 cm

Keltezés. = Kr.u. 1.sz

Lelőhely. = Brigetio/

Órzási hely. = Déri Múzeum, Debrecen (L.sz. DF R. XI. 59); Lenyomata megvan a bécsi Kunsthistorisches Museumban

Bibliográfia. = Gesztelyi 2001, 12 ; Gesztelyi 1987, 120 Nr.32

32a ábra

32b ábra

Gesztelyi 1987, 32a és 32b ábrák

KAT. 8.

Rövid megnevezés = Serapis mellképet ábrázoló gemma.

Leírás. = Oldalról ábrázolt istenalak, fején kis kalathos található. (Valószínűleg nem hagytak neki elég helyet faragás közben.) Gondos kidolgozású, de a haj és ruha erősen stilizált.

Anyag. = Vörös karneol

Állapot. = Repedt

Méret. = 1,35cm x 1,1 cm x 0,25 cm

Keltezés. = Kr.u. 1-3.sz

Lelőhely. = Brigetio/

Órzási hely. = Déri Múzeum, Debrecen (L.sz. DF R. XI 19.)

Bibliográfia. = Gesztelyi 2001, 12; Gesztelyi 1987, 121

33a ábra

33b ábra

Gesztelyi 1987, 33a és 33b ábrák

KAT. 9.

Rövid megnevezés = Serapist ábrázoló gemma

Leírás. = Fején modius mellett a sugárkoszorú, és a kosszarv is megjelenik. Az attribútumok alapján lehet Hélioserapis.

Anyag. = Ismeretlen

Állapot. = Ismeretlen

Méret. = Ismeretlen

Keltezés. = Ismeretlen

Lelőhely. = Brigetio/

Órzási hely. = ELVESZETT (Utolsó ismert helye: Kazzay gyűjtemény)

Bibliográfia. = Részletes sorozata a Kazai-féle gyűjtemény gemmáinak. 1863-as leltár.

Kézirat a Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtárában, (lsz. R 1108/a.) Nr.

46/Kazzay Nr. 46; Gesztelyi 2001, 12

Publikálatlan, kép nem készült róla.

KAT. 10.
<i>Rövid megnevezés</i> = Istenpárt ábrázoló gemma. <i>Leírás.</i> = Hasonló az ábrázolás a KAT. 7.-ben leírt, Serapist és Íziszt ábrázoló gemmához, azonban beazonosító attribútumok hiányoznak róla. Mivel a tárgy elveszett nem lehet azt újra megvizsgálni, és az ikonográfiáját értelmezni. Lehetséges, hogy Serapis-Ízisz pár volt. <i>Anyag.</i> = Ismeretlen <i>Állapot.</i> = Ismeretlen <i>Méret.</i> = Ismeretlen <i>Keltezés.</i> = Ismeretlen <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/ <i>Órzási hely.</i> = ELVESZETT (Utolsó ismert helye: Kazzay gyűjtemény) <i>Bibliográfia.</i> = Részletes sorozata a Kazai-féle gyűjtemény gemmáinak. 1863-as leltár. Kézirat a Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtárában, (lsz. R 1108/a.) Nr. 69/Kazzay Nr. 69; Gesztelyi 2001, 12
Publikálatlan, kép nem készült róla.
KAT 11.
<i>Rövid megnevezés</i> = (Ízisz-)Déméter mellképét ábrázoló gemma. <i>Leírás.</i> = Fején egy kalathos, Íziszhez köthető attribútum található. Az arc kidolgozása rokon egy carnuntumi darabbal, lehetséges, hogy azonos műhelyből származnak. <i>Anyag.</i> = Barna karneol, zárványokkal <i>Állapot.</i> = Képmézön nagyon apró sérülések láthatóak csak, állapota kiváló <i>Méret.</i> = 1,3 cm x 1 cm x 0,3 cm <i>Keltezés.</i> = Kr.u. 2.sz <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/ <i>Órzási hely.</i> = Déri Múzeum, Debrecen (L.sz. DF R. XI. 96). <i>Bibliográfia.</i> = Gesztelyi 2001, 13; Gesztelyi 1987 110-111 20. tétel

20a ábra

20b ábra

Gesztelyi 1987, 20a és 20b ábrák

KAT 12.

Rövid megnevezés = Álló (Ízisz-)Fortunát és (Thot-)Mercuriust ábrázoló gemma

Leírás. = Fortuna fején kalathos, egyik kezében kormánylapát, másikban bőságszaru található. A kalathos Isishez köthető attribútum. Mercurius egyik kezében köpeny és caduceus, másikkal koszorút nyújt Fortunának. Az isten fejénél található vonalat lehetséges lótuszlevélként is értelmezni, amely esetben Thottal szinkretizálható.

Anyag. = Piros karneol

Állapot. = Felülete fényezett, kopásnyomokkal. Szélén lepattant, hátoldalán fehér folt látható.

Méret. = 1,7cm x 1,5 cm, 0,4cm

Keltezés. = Kr.u. 2.sz

Lelőhely. = Brigetio/

Órzási hely. = Kuny Domonkos Múzeum, Tata (L.sz. 1993)

Bibliográfia. = Gesztelyi 2001, 41 27.K.1993; Gesztelyi 2001, 13; Aranyleltár 53/49; Gesztelyi 2003, Nr 58; Gesztelyi 2013 16.

27

Gesztelyi 2001, 27. ábra

KAT. 13.

Rövid megnevezés = (Ízisz-)Fortunát ábrázoló gemma.

Leírás. = Álló alak, hosszú chitonban, fején kalathos. A kalathos Isishez köthető attribútum. Előrenyújtott kezében kormánylapot tart, másikban bőségszarut és köpenyt.

Anyag. = Sárga jáspis

Állapot. = Felülete fényezett.

Méret. = 1,3 cm x 1,1 cm, x 0,2 cm

Keltezés. = Kr.u. 2.sz

Lelőhely. = Brigetio/

Órzási hely. = Kunyi Domonkos Múzeum, Tata (L.sz. 2010)

Bibliográfia. = Aranylertár 52/35; Gesztelyi 2001, 13; Gesztelyi 2001 42 30.K.2010

Gesztelyi 2001, 30. ábra

KAT. 14.

Rövid megnevezés = (Ízisz-)Fortunát ábrázoló gemma.

Leírás. = Álló alak, chitonban, fején kalathos – hasonló a KAT. 13-hoz., de kidolgozása felületesebb.

Anyag. = Sötétvörös karneol, benne zárványokkal.

Állapot. = *Fényezett*, felületén kopásnyomok és égésfoltok. Egy nagyobb darab lepattant belőle, így az ábrázolás egy része hiányzik. Az alak attribútumai egyértelműen azonosíthatóak.

Méret. = 1,5cm x 1,3 cm x 0,3cm

Keltezés. = Kr.u. 2.sz

Lelőhely. = Brigetio/

Órzási hely. = Kunyi Domonkos Múzeum, Tata (L.sz. 1994)

Bibliográfia. = Aranylertár, 53/48; Gesztelyi 2001, 13; Gesztelyi 2001 42-43 31.K.1994

Gesztelyi 2001, 31. ábra

KAT. 15.

Rövid megnevezés = (Ízisz-)Fortunát ábrázoló gemma.

Leírás. = Álló Fortuna, Kat. 13-14.-hez hasonlóan, fején kalathosszal, de előrenyújtott kezében kalászt is tart. Isis és Déméter attribútumai is megjelennek.

Anyag. = Piros karneol, benne zárványokkal

Állapot. = Fényezett. Előlapján kopásnyomok, hátoldalán égésfolt

Méret. = 1 cm x 0,8 cm x 0,3 cm

Keltezés. = Kr.u. 2.sz

Lelőhely. = Brigetio/

Őrzési hely. = Kunyi Domonkos Múzeum, Tata (L.sz. 1998)

Bibliográfia. = Aranyeltár 53/44; Gesztelyi 2001, 13; Gesztelyi 2001 43 32.K.1998

Gesztelyi 2001, 32. ábra

KISPLASZTIKA

KAT. 16.

Rövid megnevezés = Íziszt ábrázoló bronz mellszobor.

Leírás. = A talapzata tagolt, vele egybeöntve készült. Hátl üregesen homorú. Hosszúkás arcát kétoldalt csavartan a vállakra omló hajviselet keretezi, mely hátl kontyba van kötve.

Hellenisztikus hatású a kialakítása. A fejtetőn holdas diadémból napkorongot tartó szarvak, kétoldalt pedig felfelé tekergőző uraeus-kígyók nőnek ki. Ruháján jellegzetesen „Isis-csomó” látható, mely a hellenisztikus, egyiptomi stílust idézi a császárkori Isis-Fortuna-Victoria szinkretikus típussal szemben. Feltételezhető, hogy alexandriai műhelyben készült.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = Jó állapotú, világoszöld patinával borított

Méret. = 89 mm magas (talapzattal), legnagyobb szélessége 45mm

Kelkezés. = Kr.u. 2.sz második fele- 3. sz eleje

Lelőhely. = Brigetio/

Őrzési hely. = ELVESZETT (Utolsó ismert helye Magángyűjtemény - Tussla-gyűjtemény)

Bibliográfia. = Paulovics 1942, 218-219 (XXVII. t. 5, 6.); Wesetzky 1961, 53

Paulovics 1942, XXVII. t. 5, 6.

KAT. 17.

Rövid megnevezés = Íziszt ábrázoló bronz mellszobor.

Leírás. = Talapzata nincs, hátul a KAT. 16.-hoz hasonlóan üreges. Fejét hullámos hajkorona keretezi, homlokon kettéfésülve, és hátul egyesülve omlanak lefelé. Fejtetőn spiráldíszes, fenn gömböcskés diadém. Uraeus-kígyók, szarvak, és tollakkal díszített napkorong is található a fejrészen, ezen közül mind részben letört. Szemgolyók ezüstberakásosak voltak. Tekintete, vonásai keletiesek, valószínűleg ez is alexandriai műhelyben készült.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = Paulovics leírása szerint „Kevésbé ép” valószínűleg egy része letört. Barnászöld patinával fedett, nyakrészen egy-két helyen átoxidálódott.

Méret. = 10cm magas letörve is, 7 cm széles

Kelkezés. = Kr.u. 2.sz második fele- 3. sz eleje

Lelőhely. = Brigetio/

Őrzési hely. = ELVESZETT (Utolsó ismert helye: Magángyűjtemény- Tussla-gyűjtemény)

Bibliográfia. = Paulovics 1942, 219-220 (XXVII. t. 4.); Wesetzky 1961, 53

Paulovics 1942, XXVII. t. 4.

KAT. 18.

Rövid megnevezés = Harpocratest ábrázoló bronzplasztika

Leírás. = Álló, meztelen Harpocrates, téglalap bázison. Tömör öntésű. Testsúlya a jobb lábán, bal lába kissé behajtvva. Jobb keze szájához emelve, ballal egy fának támaszkodik, kezében vállának támasztott bőségszaru. Rossz állapota miatt egyéb attribútumok nem azonosíthatóak. A gyakoribb ábrázolásmódját mutatja az istennek.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = Rendkívül rossz állapotban maradt fenn. Teljes felülete töredezett, korrózióval borított, így vonásai nem vizsgálhatóak.

Méret. = 79 mm magas

Keltezés. = Ismeretlen. Rossz állapota miatt nem datálható.

Lelőhely. = Brigetio/

Őrzési hely. = Kunthistisches Museum, Bécs (L.sz. VI.3001).

Bibliográfia. = Bartus 2015, 75, 56. tétel

56 Harpocrates

Bartus 2015, 42. tábla

KAT. 19.

Rövid megnevezés = Harpocratest ábrázoló bronzplasztika

Leírás. = Ülő, meztelen Harpocrates. Lábai összezártak. Tömör öntésű. Eredetileg lapos felületen ült. Bal karja teste mellé leengedve, jobb keze szája elé emelve. Keleties jellegű ábrázolása az istenalaknak - hasonló típusok egyiptomi gyártáshoz köthetőek, de hiányossága miatt nem lehet biztosan eldönteni ezen tárgy készítési helyét.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = A fej, lábfejek, bal kézfej, és a jobb kéz ujjainak egy része hiányzik. Jobb fenekén sérült, felülete foltokban rézszínű, foltokban vörösesbarna patinával fedett

Méret. = 81 mm magas

Kelkezés. = Ismeretlen

Lelőhely. = Brigetio? (Pontos lelőhelykörülmények nem ismertek)

Őrzési hely. = Podunajské Múzeum, Komárno (L.sz. NINCS)

Bibliográfia. = Bartus 2015, 76-77, 57. tétel

57 Harpocrates

Bartus 2015, 42. tábla

KAT. 20.

Rövid megnevezés = Osirist ábrázoló bronzplasztika.

Leírás. = Tömör öntésű. Múmiaszerűen elnagyolt ábrázolás - lábak nincsenek kidolgozva, kezek sematikusak. Kezében tartja uralkodói jelvényeit: balján kampós jogar (heka),

jobbán ostor (nekhakha). Fején atef korona. Hátoldala kidolgozatlan. Rossz minőségű szobor.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = Barnászöld patina fedi, helyenként rézsínűre kopva.

Méret. = 63 mm magas

Keltezés. = Ismeretlen

Lelőhely. = Brigetio/

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. 113.1884.3 - (a leltárkönyvben téves néven, mint „újabbkori edényfűl bronzból, domborműves” szerepel)

Bibliográfia. = Bartus 2015, 93-94 79. tétel; Wesetzky 1961, 54.;

Sosztarits O. -Balázs P. – Csapláros A. (szerk.): *A savariai Isis-szentély: Isis savariai otthona – kiállítási katalógus*. Sistrum. Serie A. I. Szombathely 2013. 99, Kat. 8.21.

Bartus 2015, 58. tábla

KAT. 21.

Rövid megnevezés = (Ízisz)-Fortunát ábrázoló bronzplasztika.

Leírás. = Tömör öntésű. Álló szobor, hosszú chitont visel, ruhán öt darab, lapos, kerek fibula. Chitón felett jobb vállán átvett diaphanos hord. Bal karjában bőségszaru, jobb keze leengedve. Valószínűleg eredetileg kormánylapát lehetett nála. Haja közepén kettéválasztva, hátul kontyba fogva. Feje tetején lunala található. A diaphanos használata a Fortunánál szokásos himaton helyett keleties, Isis-re jobban hasonlító kidolgozást mutat. A kar és a ruha kidolgozása különböző minőségű, utólagos átdolgozásra utalhat.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = A bal alkar letörve. A szobrot zöld patina fedi, vörös foltokkal.

Méret. = 99mm magas

Keltezés. = Kr.u. 2-3.sz

Lelőhely. = Brigetio/

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. 135.1895.2)

Bibliográfia. = Bartus 2015, 117-119, 103. tétel

81. tábla

103 Isis-Fortuna

103 Isis-Fortuna

Bartus 2015, 81. tábla, 82.

tábla

KAT. 22.

Rövid megnevezés = Antiochiai Tyche-t ábrázoló bronzplasztika.

Leírás. = Üreges öntésű. Eutychidés szobrának másolata, sziklán ülő nőalak. Fejtetőn sematikus corona muralis található. Jelenlegi álláspont szerint egy syriai műhelyben készült.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = Jó állapotú, de a szikla alsó része sérült. Barnászöld patina fedi.

Méret. = 120mm magas, 70 mm széles

Keltezés. = Kr.u. 1.sz

Lelőhely. = Brigetio/

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.8)

Bibliográfia. = Bartus 2015, 120-121, 104. tétel; Kádár 1962, 58.

Bartus 2015, 83. tábla, 84. tábla

KAT. 23.

Rövid megnevezés = Iupiter bronzplasztika.

Leírás. = Tömör öntésű. Meztelen Iupiter, Iupiter-Tonans típusú ábrázolása. Nem mutatja semmilyen attribútumát Iupiter Dolichenusnak, valószínűleg csak a Dolichenumban történő dedikáció köti az istenalakhoz. Durva kidolgozású.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = Felülete erősen megégett. Patina nagy felületen lepattogzott, ezeken a részeken rozsdavörös. A jobb kar egy része letört.

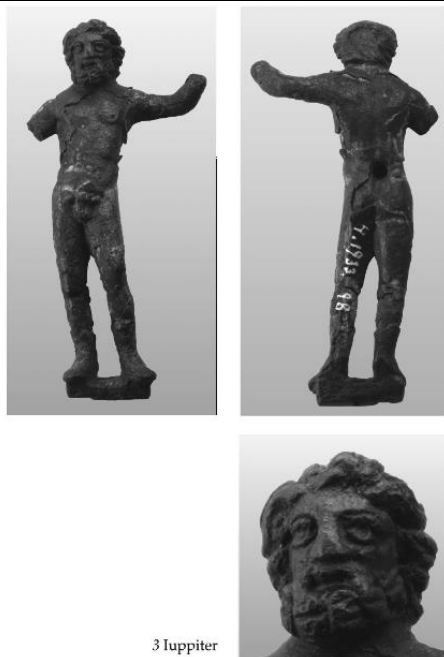
Méret. = 81mm magas

Kelkezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető.

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.98)

Bibliográfia. = Bartus 2015, 31, 3. tétel.; Ratimorska 2009, 13, 11. (tévesen Dolichenusként attributálva); Láng 1941 174. Fig. XXXV: 4, 4a; Bartus 2010; Milch 1901

Bartus 2015, 8. tábla

KAT. 24.

Rövid megnevezés = Globuson álló Victoria bronzplasztika.

Leírás. = . Tömör öntésű. Belül üreges globuson álló Victoria. Jobb kezében eredetileg koszorú lehetett, balban pálmaág. Két vállon összetűzött peplost visel, mely mell alatt övvel van összekötve. Az apotypgma az ágyéig ér. A szobortípus összefügg a Dolichenus háromszögekkel, illetve a votív Dolichenus kezekkel. Valószínűleg egy votív háromszögre lehetett illesztve, és a KAT. 25.-tel egy műhelyben készülhetett.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = Felszíne sok helyen töredezett, sérült, megégett. Barnászöld patina fedi.

Méret. = 132mm magas

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető.; Severus kori (Kr.u. 2-3.sz)

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.99)

Bibliográfia. = Bartus 2015, 105-109, 88. tétel; .; Ratimorska 2009, 12, No. 6, Fig. 3; Láng 1941, 172-173, Fig. XXXIII: 3-3a; Bartus 2010; Milch 1901, 33.; Kádár 1962, 49.

Bartus 2015, 73. tábla

KAT. 25.

Rövid megnevezés = Globuson álló Victoria bronzplasztika.

Leírás. = Tömör öntésű. Álló Victoria, mely a KAT. 24. típusát követi, globusa azonban elveszett. Kezében koszorú, és pálmaág lehetett. Erősen sérült, hiányzik a szobor deréktól felfelé eső része, és mindkét lábfej. Erősen égett, felülete korrodálódott szürkésbarna.

Műhelye azonos a 24.-essel, de valószínűleg külön gyártották

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = Erősen égett. Felülete korrodálódott, szürkésbarna. Felső teste egészében, lábai a térdrésztől lefele hiányoznak. Erősen roncsolt.

Méret. = 65mm magas. (Globus-szal, egészében valószínűleg a KAT. 24. méreteit követné – kb 130mm)

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető.; Severus kori (Kr.u. 2-3.sz)

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Őrzési hely. = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.100)

Bibliográfia. = Bartus 2015, 109, 89. tétel; Ratimorska 2009, 12, No. 7, Fig. 13; Láng 1941, 173, Fig. XXXIII: 5; Bartus 2010; Kádár 1962, 49.; Milch 1901

Bartus 2015, 73. tábla

KAT. 26.

Rövid megnevezés = Iupiter Dolichneust ábrázoló mészkő kisplasztika

Leírás. = . Római legionárius öltözetet, és phyrgiai sapkát visel. Egy kard van a jobb oldalán. Bal kezében egy köteg villámot tart. Az ábrázolt póz analóg Dolichenust bika hátán ábrázoló szobrokkal.

Anyag. = Faragott mészkő

Állapot. = Tűzben sérült, és a térd alatti része elveszett

Méret. = 20,5 cm magas, 14-23 cm széles

Kelkezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Őrzési hely. = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.92)

Bibliográfia. = Ratimorska 2009, 12, No. 2 Fig 11.; Láng 1941, 174, Fig. XXXIII: 4; Milch 1901

Ratimorska 2009, Fig 11.

KAT. 27.

Rövid megnevezés = Női felsőtest ábrázolása, attribútumok nélkül.

Leírás. = Szobor attribútumok nélkül. Hiányossága miatt, nem egyértelmű, hogy letörtek esetleg, vagy eredetileg sem voltak jelen. A Dolichenumba valószínűleg, mint felajánlás került. Láng, mint Diana szobrocska azonosítja, de a jelenlegi kutatás nem fogadja el ezt a véleményt.

Anyag. = Öntött bronz.

Állapot. = Mindkét kézfeje letört, mellkasa sérült. Patina fedi.

Méret. = 6cm magas

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.97)

Bibliográfia. = Ratimorska 2009, 12, No. 8. Fig 14.; Láng 1941, 180, Fig. XXXV: 3; Láng 1925, 103; Milch 1901

Ratimorska 2009, Fig. 14.

KAT. 28.

Rövid megnevezés = Lunát ábrázoló bronz büszt

Leírás. = A ruhája a jobb vállon kapcsolt, fején félhold alakú fejdísz található. Haja a fej közepén két részre oszlik. A Dolichenumba valószínűleg, mint felajánlás került.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = Jó állapotú. Barnás patina fedi, mely a felület jelentős részén lepattogzott.

Méret. = 8,5cm magas

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.95)

Bibliográfia. = Ratimorska 2009, 12, No. 9 Fig 4.; Láng 1941, 174, Fig. XXXV: 1, 1a ;
Bartus 2010; Milch 1901

Ratimorska 2009, Fig. 4

KAT. 29.

Rövid megnevezés = Solt ábrázoló bronz büszt

Leírás. = A fejét ötvégű korona díszíti. A Dolichenumba valószínűleg, mint felajánlás került.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = A korona egyik ága félig letört, ezen kívül rendkívül jó állapotban van.

Méret. = 5 cm magas

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.96)

Bibliográfia. = Ratimorska 2009, 12, No. 10. Fig. 5.; Láng, 1941, 174, Fig. XXXV: 2;
Bartus 2010; Milch 1901

Ratimorska 2009, Fig. 5.

KAT. 30.

Rövid megnevezés = Bronz bikaszobor

Leírás. = A bika feje fel van emelve, és a bal lábával előre sétál. A hátán lévő maradványok alapján egy istenség állhatott a szobor tetején, lehetséges, hogy Dolichenus. A bika alakja erősebben köthető Dolichenushoz, mint a klasszikus értelme vett Iupiterhez.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = Kiváló állapotban. Felületét barna és zöld patina fedi.

Méret. = 5,6cm magas, 5,3 cm hosszú

Kelkezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. 4.933.101)

Bibliográfia. = Ratimorska 2009, 13. No. 12 Fig. 16; Láng 1941, 174, Fig. XXXIII: 4; Bartus 2010; Milch 1901, 33.

Ratimorska 2009, Fig. 16

KAT. 31.

Rövid megnevezés = Sas bronzszobor

Leírás. = Sas teljes alakos szobra. Hiányosságában is, inkább, mint a klasszikus értelemben vett Iupiterhez köthető emlék, mint Dolichenushoz köthetően értelmezhető. A Dolichenumba valószínűleg, mint felajánlás került. Valószínűleg ezt a tárgyat említi Milch „Főnix”-ként.

Anyag. = Öntött bronz.

Állapot. = A feje, és a sas alsó fele hiányzik

Méret. = 5.5-6 cm magas

Kelkezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.102)

Bibliográfia. = Ratimorska 2009, 13, No. 13. Fig. 17; Láng, 1941, 173, Fig. XXXIII: 1; Bartus 2010; Milch 1901, 33.

Ratimorska 2009, Fig. 17

KAT. 32.

Rövid megnevezés = Bronz koszorú, valószínűleg szobortöredék.

Leírás. = Valószínűleg az egyik szintén a Dolichenumból előkerült, vagy azokhoz hasonló Victoria szobor (KAT. 24; KAT. 25) kezében, vagy egy sasszobor (talán akár a KAT. 31.) csőrében lehetett.

Anyag. = Öntött bronz.

Állapot. = Szinte egészében megmaradt. Alsó felén erősen kopott. Zöldes patina fedi.

Méret. = 5,3 cm x 4,2 cm

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.105)

Bibliográfia. = Ratimorska 2009, 13, No. 14 Fig. 18; Láng 1941, 173-174, Fig. XXXIII: 2; Bartus 2010; Milch 1901

Ratimorska 2009, Fig. 18.

KAT. 33.

Rövid megnevezés = Votív bronz kézabrázolás, IOMD (Iovi Optimo Maximo Dolicheno) felirattal.

Leírás. = Dolichenus kultuszához köthető kézabrázolás. Köze lehetett a Dolichenumhoz, nem valószínű, hogy személyes, otthoni vallásossághoz kapcsolódik.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = Kiváló állapotban. Felülete enyhén kopott.

Méret. = 20 cm magas.

Keltezés. = Ismeretlen

Lelőhely. = Brigetio/ - Ratimorska tévesen attributálja a Dolichenumhoz, lelőhelye

Szőnyön belül ismeretlen. (Semelyik korábbi Dolichenum leltárnak nem része.)

Órzási hely. = MNM, Budapest. (L.sz 10.1951.108)

Bibliográfia. = Ratimorska 2009, 13, Cat. 22. Fig 24;

Ratimorska 2009, Fig. 24

KAT. 34 (FEL. 3)

Rövid megnevezés = Talapzat felirattal, és egy állat patanyomaival.

Leírás. = Valószínűleg a kultusszal összefüggő tárgy lehetett. Láng szerint egy állat hátán álló istennő lehetett. Töredékessége miatt nem lehet azonosítani pontosan. Lehetséges, hogy egy, a kultuszhoz köthető bika állhatott rajta.

Anyag. = Faragott és vésett mészkő.

Állapot. = A szobor szinte teljes egészében megsemmisült tűzben. A felirat olvashatóságot akadályozó módon szintén megégett.

Méret. = 6-7cm magas, 10-12cm hosszú, 7 cm vastag.

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. 1933.91)

Bibliográfia. = Ratimorska 2009, 12, No. 4 Fig. 7; Láng 1941, 172, Fig. XXXII: 1

Ratimorská 2009 Fig. 7

KAT. 35. (FEL. 4.)

Rövid megnevezés = Bronz szobor talapzat felirattal.

Leírás. = Négyzetes bronz talapzat. Egyik oldalán a felajánló neve, másikon a készítőé (Romulianus) olvasható. A dedikáció Iupiter Dolichenushoz köti.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = Töredékesen maradt meg, tűzben súlyosan sérült.

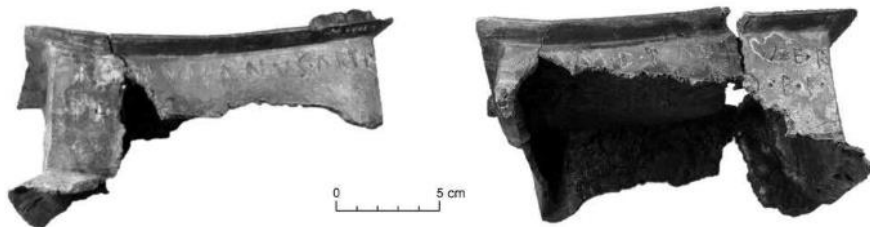
Méret. = 7cm magas, 17.2 cm hosszú, 13.2 cm széles

Keltezés. = Kr.u.151-200; A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.94.)

Bibliográfia. = Barkóczi 1951, 34, F. 210.; Ratimorská 2009 No. 15. Fig. 8.; Láng 1941, 175, Fig. XXXVI: 1, 2; Bartus 2010, 21-22; Kádár 1962, 51.

Bartus 2010, Fig. 5.

KAT. 36.

Rövid megnevezés = Üreges Ízisz-büszk.

Leírás. = Valószínűleg egy lámpa fogórésze lehetett. Viszonylag rossz minőségű, gyenge kidolgozása. Az azonosító attribútuma, a fejdísz, és fejen látható szarvak gyenge minősége miatt, akár lehetséges, hogy nem Íziszről van szó.

Anyag. = Égetett agyag

Állapot. = A hozzá tartozó lámpa, kerámia nagy része elveszett.

Méret. = Ismeretlen.

Keltezés. = Severus kor

Lelőhely. = Brigetio/Duna medre.

Őrzési hely. = Kuny Domonkos Megyei Múzeum, Tata (L.sz. K. 1819.)

Bibliográfia. = Wesetzky 1961, 54.

-

KAT. 37.

Rövid megnevezés = Serapis kis márványszobra.

Leírás. = Serapist ábrázoló kis márványszobor. Az egyetlen ilyen típusú tárgy Pannonia területéről. Kidolgozása nem magas minőségű, de a provinciális munkák között kiemelkedő. Ritka, hogy márványt használnak ilyen szobrokra a régióban. A modius, az orr, bajusz, a talapzat, és a mell alsó része kiegészítés. Chitont és köpenyt visel. Inkább Hélios-Serapisra hajaz arckifejezése. Az arctípusa viszont Zeusra emlékeztet.

Anyag. = Faragott fehér márvány

Állapot. = A kalathos hiányzik róla.

Méret. = 115 mm magas (csonkaságában)

Keltezés. = Severus kor

Lelőhely. = Brigetio/

Őrzési hely. = Komárom vármegyei és városi múzeum (DM jogelődje), Komárno (L.sz. ?)

Bibliográfia. = Wesetzky 1961, 54.; Paulovics 1916, 190-191.

Paulovics 1916, 1. kép

KAT. 38.

Rövid megnevezés = Osiris fajansz-ushébtí.

Leírás. = Halottak mellé helyezett ushébtí-re hasonlító Osiris jellemzően. Sajnos nem ismert, hogy sírkontextusból származik-e. Ábrázolása múmiaszerű. Karja keresztben, jobban tau található. Ruházata testhezálló.

Anyag. = Egyiptomi fajansz.

Állapot. = Alsó teste hiányzik.

Méret. = 10cm hosszú.

Keltezés. = Ismeretlen.

Lelőhely. = Brigetio/

Őrzési hely. = ISMERETLEN (Utolsó ismert helye: Győri Bencés Rómer Flóris Múzeum, Győr (Rómer Flóris Művészeti és Történelmi Múzeum jogelődje) (L.sz. 29/1884 —1885))

Bibliográfia. = Wesetzky 1961, 53.; Lovas 1933, 8.

-

NAGYPLASZTIKA, RELIEFEK ÉS SZARKOFÁGOK

KAT. 39. (FEL. 1.)

Rövid megnevezés = Iupiter Dolichenust ábrázoló mészkő szobor és bázis, dedikációs oltár.

Leírás. = Két részre oszlik: dedikáció és szobor. A felső, szoborrészen Iupiter Dolichenus köpenyben, rövid öves tunikában, csizmában és nadrágban áll egy bika hátán. Öltözete erősen keleties jellegű, leginkább a perzsa ruházatra emlékeztet. Bal kezében villámköteg látható. Az alsó részből oszlop alakú talapzat gyúl ki szolgál a bika kitámasztásához. A talapzat alsó fele négyzetes. A felirat a szobor két egymással szemközti oldalán helyezkedik el.

Anyag. = Faragott mészkő, aranyozott részben.

Állapot. = Hiányzik az istenalak feje, a jobb keze, illetve a bal kéz és jobb láb bizonyos részei. A bika is sérült, lábai közül az első kettő, és bal hátsó is elveszett. A fejrészen csak a szarvak, fülek és a rozetta maradtak meg.

Méret. = 50cm magas, melyből a talapzat és felirat 8cm. 23.9-25.6 cm széles, 10-11cm vastag.

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Őrzési hely. = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.90)

Bibliográfia. = Ratimorska 2009, 12, No. 3. Fig. 6; Barkóczi 1951, 34; Milch 1901

Ortolf Harl 2006 (Bildnummer 9751-1; 9751-2; 9751-3) <https://lupa.at/9751> (Utolsó elérés: 2025. 01.05.)

KAT. 40. (FEL. 2)

Rövid megnevezés = Iupiter Dolichenust ábrázoló mészkő relief és bázis, dedikációs oltár. Valószínűleg ez volt a szentély kultuszképe.

Leírás. = Márvány és arany szobor és talapzata. Bikán álló Dolichenus, páncélban, köpenyben, phryg sapkában. Karján tiszti szalagot visel. Bal kezében jogar sassal, jobban kettős fejsze. Az öltözete jobban hasonlít egy római legionáriuséra, mint a KAT. 36-ban leírt alaké. Láng szerint Mars Ultor ábrázolására emlékeztet.

Anyag. = Véselt márvány, aranyozott részben.

Állapot. = A relief hiányosan került elő, jelenleg restaurált állapotban látható. (Milch eredetileg a leletek cementre mélyítettette.) A felirat közepén kettétört, de az olvashatósága nem akadályozott.

Méret. = 160 cm magas, 80 cm széles.

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = DM, Komárno, Lapidarium (L.sz. II-2793)

Bibliográfia. = Ratimorska 2009, 12, No. 1. Fig. 10; Milch 1901; Láng 1975, 97.; Kádár 1962, 46-47.

Ortolf Harl 2002 (Bildnummer D4726_I1)

<https://lupa.at/4726> (Utolsó elérés: 2025. 01.05.)

KAT. 41. (FEL. 8.)

Rövid megnevezés = Oltár Baltis relieffel és dedikációval.

Leírás. = Baltis alakja áll az oltár központi részén. Rövid. övvel kötött chitont visel, jobb vállat csupaszon hagyva. Kardövet és csizmát hord, bal kezében pedig a fejsze attribútuma látható. Öltözete jellegzetesen keleties. A felirat a talapzaton és a relief feletti kiálló részen helyezkedik el. Kádár szerint nem Baltis, hanem Diana szobor.

Anyag. = Faragott mészkő.

Állapot. = Jó állapotban fennmaradt. Az arc, a karok, a lábak, és egyéb a faltól kiálló részek sérültek leginkább.

Méret. = 90 cm magas, 37 cm széles, 20 cm vastag

Keltezés. = Kr.u. 151-250

Lelőhely. = Kelemantia/ (valószínűleg másodlagosan került ide Brigetioból.)

Órzási hely. = Kunsthistorisches Museum, Bécs, Antikensammlung, Depot (L.sz. III-313)

Bibliográfia. = Barkóczi 1951 34, F. 206.; Kádár 1962, 57.

Ortolf Harl 2019 (Bildnummer 7029-02; 7029-08; 7029-04) <https://lupa.at/7029> Utolsó
elérés: 2025. 01. 05.

KAT. 42. (FEL. 25.)

Rövid megnevezés = Mészkö szarkofág Attis relieffel, mely egy szír származású polgárhoz tartozott.

Leírás. = Az előlap három részre oszlik – egy központi, feliratot tartalmazó és két szélső, figurális Attis ábrázolással ellátott fülkére. Phryg sapkát viselnek, tunikát, köpenyt és nadrágot – keleties öltözetet. Az alakok tükrei egymásnak, mindketten egy sziklára támasztva, térdre könyökelve tekintenek a felirat felé.

Anyag. = Faragott mészkö.

Állapot. = Mivel beépítésre került a falba, a főlapján kívül az összes többi része hiányzik.

Méret. = 89 cm magas, 232 cm hosszú.

Kelkezés. = Kr.u. 171-250

Lelőhely. = Beépítve a Zelizvoce-i katolikus templomba. Valószínűleg Brigetióból hurcolták el.

Órzési hely. = Beépítve a Zelizvoce-i katolikus templomba. Másolata a DM

Lapidariumban. (Az erőd 6. Bástyája) (L.sz. ?)

Bibliográfia. = Tóth 1985 141, 58. tétel; Ondrouch 1938, 56.; Barkóczi 1951, Taf. XX.3

Ortolf Harl 2002 (Bildnummer:

D3275_G2) <https://lupa.at/3275> Utolsó elérés: 2025. 01.06.

KAT. 43.

Rövid megnevezés = Attist ábrázoló mészkő szarkofág.

Leírás. = A szarkofág tető alakú fedéllel fedett. A fő oldalának közepén íves fülke látható, két alakot ábrázoló relieffel. Valószínűleg egy házaspárt ábrázol. Több nem figurális vonaldíszítés is látható a szarkofág oldalin. A fő oldal két felső sarkában profilban ábrázolt fejek phryg sapkával állnak - valószínűleg Attis. Sírfelirat nem szerepel rajta.

Anyag. = Faragott mészkő.

Állapot. = Alsó szélein, sérült, illetve a középső figurális motívum is szinte teljesen elkopott. Attis alakján az attribútum azonosításában nem akadályok a sérülések.

Méret. = 206 cm hosszú, 100 cm magas, 89 cm széles

Keltezés. = Kr.u. 200-300

Lelőhely. = Brigetio/

Órzási hely. = DM, Komárno (L.sz. II-2582)

Bibliográfia. = Barkóczi, 1951 34, Taf. XXIV 2

Ortolf Harl 2002 (Bildnummer: D3855_B3, D3855_G2)

<https://lupa.at/3855?query=1177537589> Utolsó elérés: 2025.01.05.

KAT. 44.

Rövid megnevezés = Attist vagy Cautopatest ábrázoló síremlék tartozék.

Leírás. = Négyszögletes mészkő blokk, melynek oldalán vagy Attis (Tóth 1985) vagy Cautopates (Barkóczi 1951) látható. Öltözete keleties, phyrgiai sapkával, tunikával, és köpennyel. Könyöklő pozíciót vesz fel. A tárgy elveszett, a hozzá tartozó sír egyáltalán nem vizsgálható.

Anyag. = Mészkő

Állapot. = Ismeretlen

Méret. = Ismeretlen

Keltezés. = Ismeretlen

Lelőhely. = Brigetio/

Órzási hely. = ELVESZETT

Bibliográfia = Tóth 1985, 141, Nr. 54; Barkóczi 1951, 39, Taf. LII/3

Barkóczi 1951, LII/3

KAT. 45. (FEL. 26.)

Rövid megnevezés = Mészkő sírsztélé felirattal, rajta egy család ábrázolásával.

Leírás. = Két részre oszlik a sztélé – a feliratra és a reliefre. A reliefen félalakos portréban egy nő, egy férfi, és egy gyermek láthatóak. Bal oldalt a nő kendőt és ujjatlan ruhát visel, kezében egy alma. Jobbra a férfi szakállas, göndör hajú, hosszú ujjú tunikát, sagumot, és korong alakú fibulát hord. Középen a gyermek ujjas tunika és sagum látható, kezében pedig talán egy madár.

Anyag. = Mészkő

Állapot. = A szöveg teljesen olvasható, az alakok pedig kivehetőek.

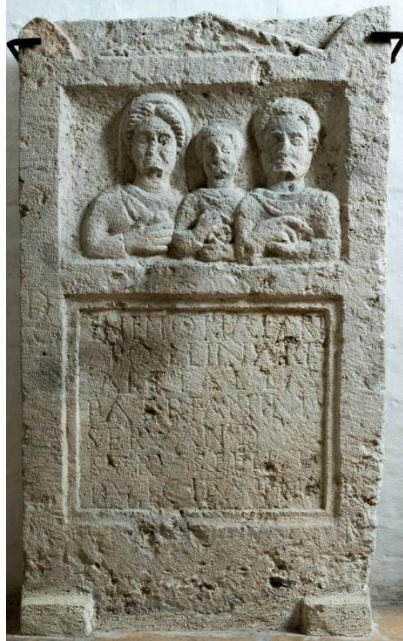
Méret. = 121 cm magas, 78 cm széles, 19 cm vastag

Keltezés. = Kr.u 201-250

Lelőhely. = Brigetio/Későantik temető. Másodlagos felhasználással került az egyik kőládasírba.

Órzási hely. = KGYM, Lapidarium, Komárom (L.sz. 73.72.1.)

Bibliográfia = Borhy 2006, 66-67 Kat. 36.

Ortolf Harl 2018 (Bildnummer: 3463-3) <https://lupa.at/3463> Utolsó elérés: 2025.01.09.

KAT. 46. (FEL. 28.)

Rövid megnevezés = Szarkofág felirattal, portré ábrázolással.

Leírás. = Tető alakú szarkofág, mely közepén egy félkör alakú képmezőben egy szakállas férfialak (valószínűleg az elhunyt alakja) látható. Bal kezében egy kötetet tart.

Anyag. = Mésző

Állapot. = A szöveg teljesen olvasható, az alak pedig kivehető.

Méret. = 213 cm széles, 65 cm magas, 37 cm vastag.

Kelkezés. = Kr.u. 220-260

Lelőhely. = Brigetio/Későantik temető. Másodlagos felhasználással került az egyik kőládasírba.

Órzási hely. = KGYM, Lapidarium, Komárom (L.sz. 73.76.1. – fedél, 73.76.2 - sírláda)

Bibliográfia = Borhy 2006, Kat. 13

KAT. 47. (FEL. 29.)

Rövid megnevezés = Szarkofág felirattal, és többféle figurális motívummal.

Leírás. = A feliratmezőbe kétoldról belenyúlnak a képmezők. A bal oldalon egy meztelen fiú alakja látható, kezében gyümölcsös kosárral, mellette pedig szőlőfürtök és virágmotívum jelenik meg. (Lehetséges, hogy Ősz évszak-perszonifikáció?). A jobb oldali képmező nem azonosítható.

Anyag. = Faragott mészkő

Állapot. = Erősen sérült. A jobb oldali képmező szimmetrikus tűnik, de nem azonosítható biztosan.

Méret. = 174 cm hosszú, 51 cm magas, 18 cm vastag

Keltezés. = Kr.u. 3-4.sz.

Lelőhely. = Brigetio/Későantik temető. Másodlagos felhasználással került az egyik kőládasírba.

Őrzési hely. = KGYM, Lapidarium, Komárom (L.sz. 73.75.1.)

Bibliográfia = Borhy 2006 Kat. 4.; 0222; Barkóczi, Brigetio 1951 Taf. XIX 3;

Ortolf Harl

2015 (Bildnummer: 3440-3), <https://lupa.at/3440> , Utolsó elérés: 2025.01.09

KAT. 48. (FEL. 30.)

Rövid megnevezés = Gyermekszarkofág felirattal és figurális alakokkal.

Leírás. = Tetőalakú fedéllel fedett szarkofág. A fedélrész közepén egy lánygyermek mellszobra található. Az oldalán a feliratot két meztelen, kezükben szőlőt tartó fiatal fogja közre.

Anyag. = Faragott mészkő

Állapot. = A fedele mára elveszett. A szöveg és a figurális rész is erősen sérült.

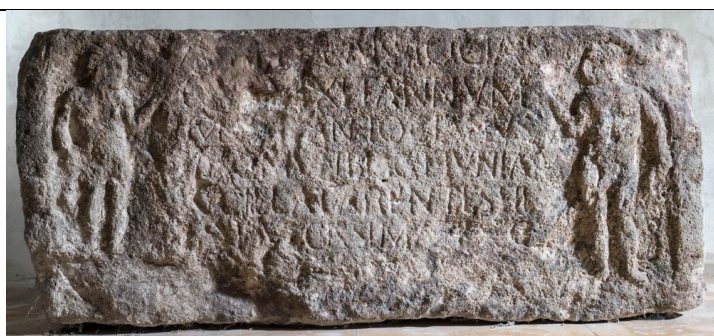
Méret. = 120cm hosszú, 50cm magas, 55 cm széles.

Keltezés. = Kr.u. 200-250

Lelőhely. = Brigetio/Canabae (Valószínűleg a Gyürkiek birtokáról)

Őrzési hely. = KGYM, Lapidarium, Komárom (L.sz. 2001.10.13)

Bibliográfia = Borhy 2006, 98, Kat. 71

Ortolf Harl 2015 (Bildnummer: 3430), <https://lupa.at/3430> (Utolsó elérés: 2025.01.09)

KAT. 49. (FEL. 10., FEL. 11)

Rövid megnevezés = Cautesnak felajánlott szobor bázisok (2db).

Leírás. = Már amikor Barkóczi írt róla (1940-es évek) is elvesztek teljesen a szobrok, csak a bázisok voltak ismertek. Mithraeumhoz köthetőek. Több kisebb, mára elveszett szobor darab is előkerült közülük, melyeket a részeikként azonosítottak. Az egyik dadophor phryg sapkája is előkerült. A szobrok ki voltak festve, és a feliraton is azonosítható vörös festék nyoma. Szokás szerint a Mithraeum bejáratánál két oldalán álltak.

Anyag. = Faragott mészkő

Állapot. = Nem maradt fenn semmilyen része a szobornak. Azóta a bázisa is elveszett.

Méret. = Ismeretlen

Keltezés. = Kr.u. 200-230

Lelőhely. = Mithraeum. (Signum Mithrae-vel együtt)

Őrzési hely. = ELVESZETT

Bibliográfia = Szabó 2022, 234; Barkóczi 1951 34, F.220b és 220c; Radnóti 1948, 138

-

KAT. 50. (FEL. 12)

Rövid megnevezés = Votív relief, rajta Cautopates alakja és felirat.

Leírás. = Cautopates keresztbe tett lábbal egy fáklyára támaszkodik, mely a halottkultuszban való szerepét emeli ki. Öltözete keleties, phryg sapkában, köpenyben, rövid tunikában és nadrágban ábrázolták.

Anyag. = Faragott mészkő

Állapot. = Jó állapotban megmaradt, értelmezhetősége teljes.

Méret. = 36 cm széles, 65 cm magas, 23 cm vastag

Kelkezés. = Kr.u. 151-250

Lelőhely. = Brigetio/ talán egy polgárvárosi Mithraeum?

Órzási hely. = Xántus János Múzeum, Győr (L.sz. ?)

Bibliográfia = Barkóczi 1951, 34, Taf. XLV 1, F. 219; Radnóti 1948, 137.

Ortolf Harl 2005 (Bildnummer: 9159-2), <https://lupa.at/9159>

Utolsó elérés: 2025.01.09.

KAT. 51. (FEL. 12)

Rövid megnevezés = Votív relief, rajta Cautes alakja és felirat.

Leírás. = Cautes kezében fáklyával áll, keresztbe tett lábbal. Öltözete keleties, phryg sapkát és köpenyt visel.

Anyag. = Faragott mészkő

Állapot. = Jó állapotban megmaradt, értelmezhetősége teljes.

Méret. = 36 cm széles, 65 cm magas, 23 cm vastag

Kelkezés. = Kr.u. 151-250

Lelőhely. = Brigetio/ talán egy polgárvárosi Mithraeum?

Órzási hely. = Xántus János Múzeum, Győr (L.sz. ?)

Bibliográfia = Barkóczi 1951, 34, Taf. XLV 2, F.219; Radnóti 1948, 137.

Barkóczi 1951, Taf.. XLV 2

EGYÉB LELETEK

KAT. 52.

Rövid megnevezés = Bronz dekoratív sorok (2db.).

Leírás. = Jellegzetesen struktúrált profillal, és geometrikus díszítéssel. Feltételezeten az ajtó fölötti díszítésként szolgált a Dolichenumban.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = Töredékesek, kis részletükben maradtak csak meg. Felületüket zöldesbarna patina fedi.

Méret. = 30.5-33cm hosszúak. 14.9cm magasak

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.125)

Bibliográfia. = Ratimorska 2009, 13, No. 16, Fig. 9; Láng 1941, 76, Fig. XXXVI: 3; Láng 1925, 105.

Ratimorska 2009, Fig. 9

KAT. 53.

Rövid megnevezés = Bronz tárgy tokkal, valószínűleg signum-tartó.

Leírás. = A Dolichenus kultuszra jellemző háromszög alakú kultuszkép tartója lehetett. Kónikus alakja egy szalagban ér véget, mindkét oldalán líra alakú szíjak illesztettek a tok végeihez.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = Jól megőrzött, bár formája enyhén meghajlott. Felületét zöldesbarna patina fedi.

Méret. = 24,5 cm hosszú, 20 cm magas, 4.5 cm átmérőjű a kónikus középső része

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest. (4.1933.?)

Bibliográfia. = Ratimorska 2009, 13, No. 17. Fig 19; Láng 1941, 176-177, Fig. XXX: 1, 2; Tóth 1976; Paulovics 1934

Paulovics 1934, 54. kép (Signumtartó: alul.

Rekonstruált kultikus háromszög Kömlődről: felül.)

KAT. 54.

Rövid megnevezés = Bronz csengők (6db)

Leírás. = Tetőjükön szögletes karikával, amivel fel lehetett őket asztani. 6db lett meg. Egyértelműen a kultikus funkciót töltötték be a szentélyben.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = 4 teljes, 2 részleteiben maradt meg.

Méret. = 7-8cm magasak, 4.5-5.5 cm átmérőjűek

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.115)

Bibliográfia. = Ratimorska 2009, 13, No. 18. Fig. 20; Láng 1941, 179, Fig. XXXII: 3

Ratimorska 2009, Fig. 20

KAT. 55.

Rövid megnevezés = Kultikus vas csengő

Leírás. = Hemiszférikus alakban, gyűrűs akasztóval. Egyértelműen a kultikus funkciót töltött be a szentélyben.

Anyag. = Öntött vas

Állapot. = Erősen korrodált, de nagyobb sérülés nem érte. Barnás patina fedi.

Méret. = 9.5 cm átmérőjű

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest. (L.sz. 4.1933.115)

Bibliográfia. = Ratimorska 2009, 13, No. 19. Fig. 21; Láng 1941, 179, Fig. XXXII: 2

Ratimorska 2009, Fig. 21

KAT. 56.

Rövid megnevezés = Lapos karikák (7db)

Leírás. = Egymáshoz nem kötött, kisméretű bronz karikák. Kultikus funkciót tölthettek be a szentélyben.

Anyag. = Öntött bronz.

Állapot. = Felületük patinával fedett. Nem ismert, hogy eredetileg hány darab lehetett.

Méret. = 6-6.5 cm átmérőjűek

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest. (L.sz. 4.1933.114)

Bibliográfia. = Ratimorska 2009, 13, No. 20 Fig. 22; Láng 1941, 179, Fig. XXXII: 5

Ratimorska 2009, Fig. 22.

KAT. 57.

Rövid megnevezés = Üreges bronz tárgy, fordított tölcser alakban.

Leírás. = szögletes füllel. Egy nyílás van az alsó részén, valószínűleg felakasztásához. A tárgyak egy gyűrű osztja két részre, és az alsó fele 10 élre van osztva. Kultikus funkciót tölthetett be a szentélyben.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. = Felülete erősen lepattogzott.

Méret. = 8.5 cm magas, 3 cm átmérőjű

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest. (L.sz. 4.1933.113)

Bibliográfia. = Ratimorska, 2009, 13, No. 21. Fig. 23; Láng 1941, 179, Fig. XXXII: 4

KAT. 58.

Rövid megnevezés = Bronz tripus láb, rajta Attis bűszttel.

Leírás. = Egy letörött tripus láb felső dísz. Levélkelyhekből foszlik ki az istenalak mellképe. Phrygiai sapkát és korongos fibulát visel. Szemein ezüst berakás látahtó.

Anyag. = Öntött bronz, ezüst

Állapot. = A tárgy nagy része elveszett, csak a lábon lévő dísz maradt meg.

Méret. = 9,2 cm magas

<i>Keltezés.</i> = Ismeretlen <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/ <i>Órzási hely.</i> = Kunsthistorisches Museum, Bécs, Antikensammlung (L.sz. Nr. VI. 3029) <i>Bibliográfia</i> = Tóth 1985, 141, Nr. 55;
-
KAT. 59.
<i>Rövid megnevezés</i> = Bronz kancsófül Attis-protoméval <i>Leírás.</i> = Attis fejét díszként alkalmazó bronz kancsó <i>Anyag.</i> = Öntött bronz <i>Állapot.</i> = A tárgy nagy része elveszett, csak a füle maradt meg. <i>Méret.</i> = Ismeretlen <i>Keltezés.</i> = Ismeretlen <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/ <i>Órzási hely.</i> = Naturhistorisches Museum, Bécs (L.sz. Nr.16 933) <i>Bibliográfia</i> = Tóth 1985, 141, Nr. 56
-
KAT. 60.
<i>Rövid megnevezés</i> = Fenyőtoboz formájú mécset. <i>Leírás.</i> = Mécset fenyőtoboz alakjában, amely Attis egyik attribútuma. <i>Anyag.</i> = Égetett agyag <i>Állapot.</i> = Ismeretlen <i>Méret.</i> = 11,8 cm hosszú, 6cm átmérőjű, 7 cm magas. <i>Keltezés.</i> = Ismeretlen <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/ <i>Órzási hely.</i> = MNM, Budapest (L.sz. Nr. 28 434) <i>Bibliográfia</i> = Tóth 1985, 141, Nr. 57.
-
KAT. 61.
<i>Rövid megnevezés</i> = Mázas serpenyőnél fogótöredéke relieffel. <i>Leírás.</i> = Felülete rózsaszín, olajzöld mázzal fedve. Tapintása sima. Középpontja egy meztelen alak. Egyik kezében bot, másikban kancsó, körülötte szőlőfürtök. Ezek között rozetták láthatóak. Ezek értelmezhetőek akár, mint Isis istennőt jelképező rózsák, amely

esetben a központi alak Harpocrates lenne. Alternatív értelmezés, hogy a középső alak Amor, a rozetták pedig dekorációs elemek.

Anyag. = Égetett agyag

Állapot. = A tárgy nagy része megsemmisült. Csak a kis motívumos rész vizsgálható.

Méret. = 6,6 cm magas, 4,6 cm széles

Keltezés. = Kr.u. 2.sz második fele

Lelőhely. = Brigetio/Polgárvárosi 1. temető

Órzási hely. = Kállay Gyűjtemény (L.sz. KDM K712e)

Bibliográfia = Delbó 2019, 152-153, Kat. 1133 85. tábla

1133

Delbó 2019, 85. tábla, 1133

KAT. 62.

Rövid megnevezés = Mithras kultuszkép / „Signum Mithrae”. Valószínűleg egy cista mistica teteje lehetett, melyben rituális tárgyakat őriztek.

Leírás. = Trébelt díszű kultuszkép. Négyzetes kötélminta keretezi az ábrázolást. A keretben a képek 2 fő képmezőben ábrázoltak. 2 parallel kötélminta választja el a kép alsó és felső részeit. Tauroktónia jelenet másodlagos figurákkal (zodiákus alakok) és motívumokkal a felső képmező nagy része. Mithras mellett különböző kultuszához kapcsolódó állatok, a négy évszak perszonifikációi, illetve a két Dadophoroi is megjelennek rajta. Mithras a római katonai (pl. chlamys) és a keleties viselet (pl. phryg sapka) elemeit keveri öltözetében. A munka igényes, és az arany metszést követi. Valószínűleg a birodalom északi részén található műhely munkája (a skorpióábrázolás hiteltelensége nyomán) akár Brigetioiban is készülhetett. A petrogenitus jelenet a négy évszak között pannóniai topográfiai elemeire utal.

Anyag. = Ezüsttel fedett bronz lap, rajta dombornyomott minta. Vörös festés nyomai fedezhetők fel.

Állapot. = Az ezüst fedés majdnem teljesen eltűnt. Az oldala és szélei sérültek. A belső részein is található pár lyuk, kiemelten Mithras alakjának fejrészén. Nem akadályoz a jelenet azonosításában.

Méret. = 32.5 cm széles, 30cm magas, 0.5cm magas. 333 gr súlyú.

Keltezés. = Kr.u. 3. sz első fele

Lelőhely. = Brigetio/Mithraeum

Őrzési hely. = MNM, Budapest (L.sz. RT-RO 6/1943.1.)

Bibliográfia = Barkóczi 1951 34; Szabó 2022; Radnóti 1948

Fig 1. Frontside of the Mithras signum from Brigetio (Foto: Szabó, Ádám 2020)

Szabó 2022, Fig. 1.

KAT. 63.

Rövid megnevezés = Egy, a Dolichneus kultuszhoz köthető kultikus háromszög része.

Leírás. = A Dolichenus kultuszban tipikus, kultikus, dombornyomásos díszítéssel ellátott háromszög egy darabja lehet. Egy bak teste és mellső lábai azonosíthatóak a díszítésről. Ez a szimbólum Tóth leírása szerint talán a Carnutumban állomásozó legio XIII Gemina legiohoz köthető, mely szintén bak szimbólumokat használt. Ha ezt elfogadjuk, a tárgy lehet, hogy Carnuntumban készült, és az ottani legiok hozták át Brigetióba azt. Más szempontból, lehetséges, hogy az államvalláshoz, és a római horoszkóp rendszeréhez, azaz a nyugatias vallásossághoz köthető. Vagy akár pont fordítva: a keleti miszticizmus része is lehet. Azonosítása hiányosság miatt lehetetlen. Egy elmosódott négyágú csillag látszik a

hátterben. A közepe felé egy túlyuk található, amivel talán a Kat. 49. alatt bemutatott signum-tartó függhet össze – talán bele volt állítva. Emellett a Victoria szobrok (Kat. 24.; Kat. 25.) is, melyek kultikus háromszögekkel és jelvénytartókkal összefüggésben jelentek meg, is a Dolichenus kultuszban talán hozzá sorolható. A két Victoria szobor valószínűleg 2 külön kultikus háromszög csúcspdíszje lehetett.

Anyag. = Öntött bronz

Állapot. =Töredékes. A tárgy legnagyobb része megsemmisült, az ikonográfia nem értelmezhető.

Méret. = 5,5 cm széles, 3,9 cm magas.

Kelkezés. = Ha Carnuntumhoz köthető: Kr.u. 214 előtt, valószínűleg Commodus vagy Septimius Severus uralkodása alatt. (Kr.u. 3. sz első évtizedei). Mindenképp Kr.u. 235-238 előtt.

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Órzási hely. = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.117)

Bibliográfia = Tóth 1976; Paulovics 1934 -

Tóth 1976, Fig. 1a, Fig. 1b

KAT. 64.

Rövid megnevezés = Domborműves vékony ezüstlemez-darabok. (Valószínűleg 2db lemezből) és hasonló bronz szelence fedőlapjának darabjai.

Leírás. = A dokumentációban egy képre kerültek, egybe folytak, és nem azonosítható, hogy melyik-melyikhez kötődik. Milch mint „2 bronz szelencének töredék darabjai; mindkettő nagyon szép czizellált munkával. Az egyiken MESSO olvasható.” írja le a lapokat és mint „1 ezüst lemez, töredéke egy préselt díszítésekkel ellátott táblának.”, „1 bronz lemez, szintén préselt munka; egy női alak, 1 fej és néhány állati alak tisztán kivehetők rajta.” a lemezeket. Az ikonográfiában (a nem figurális díszítések mellett) egy meztelen férfialak attributum nélkül, füles kancsóval; egy sisakos férfi mellképe (Mars?); és talán egy Perseus-Androméda páros látható.

Anyag. = Préselt bronz, Préselt ezüst

Állapot. = Töredékes. Az ikonográfia csak részleteiben rekonstruálható.

Méret. = - (Az eredeti, ép lemezek mérete nem rekonstruálható.)

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Őrzési hely. = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján)

Bibliográfia = Láng 1925, 104-105.; Milch 1901; Kádár 1962, 52-53.

Láng 1925, 6. kép

KAT. 65.

Rövid megnevezés = Situla egyiptomi istenségek képeivel.

Leírás. = Wesetzky nem említi a tárgy őrzési helyét, vagy korábbi publikációit, így annak részletes leírása nem lehetséges.

Anyag. = Ismeretlen. Valószínűleg öntött bronz.

Állapot. = Ismeretlen

Méret. = Ismeretlen

Keltezés. = Ismeretlen

Lelőhely. = Brigetio/

Őrzési hely. = Ismeretlen.

Bibliográfia = Wesetzky 1961, 54.

KAT. 66.

Rövid megnevezés = Kettős uraeus-kígyó

Leírás. = Wesetzky nem említi a tárgyhoz tartozó tévesen dokumentált leltári számot, vagy korábbi publikációit, így annak részletes leírása nem lehetséges.

Anyag. = Ismeretlen

<i>Állapot.</i> = Ismeretlen
<i>Méret.</i> = Ismeretlen
<i>Keltezés.</i> = Ismeretlen
<i>Lelőhely.</i> = Brigetio/
<i>Őrzési hely.</i> = MNM, Budapest (L.sz.? – 1884-es leltár helytelenül, mint réztárgy jelöli.
Javított számozása nincsen megadva)
<i>Bibliográfia</i> = Wesetzky 1961, 54.

A DOLICHENUM KEVÉSBÉ ISMERT LELETEI

Milch 1901-es cikkjében közölt egy kezdetleges leltárát további, a Dolichenumból előkerült tárgyakról, melyeket a hiányos adatok (egyetlen sornyi említés, értelmezést segítő adatok nélkül) miatt a katalógus előző szekcióiban nem közölten. Ezeket a teljesség nevében alább idézem. Az idézés betűhű az 1901-es publikációhoz, kivétel a *-gal jelölt átírás az író által egy bélyegről készített feliratrajzról. A felsorolt tárgyak vagy nincsenek Milch kezdetleges leltárán túl említve, vagy a további említéseik se adnak hozzájuk a feldolgozásukhoz szükséges információkat.

DOL. 1.
<i>Leírás.</i> = „2 terra sigillata (piroscserép) csészécske, szintén ép. <i>Anyag.</i> = Ismeretlen <i>Állapot.</i> = Ismeretlen <i>Méret.</i> = Ismeretlen <i>Keltezés.</i> = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján) <i>Bibliográfia</i> = Milch 1901
DOL 2.
<i>Leírás.</i> = „6 kupalakú bronzgomb” <i>Anyag.</i> = Bronz. <i>Állapot.</i> = Ismeretlen <i>Méret.</i> = „1 bronzgomb 5 ctm. átm.” <i>Keltezés.</i> = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján)

<i>Bibliográfia</i> = Milch 1901, Láng 1925, 106.
DOL. 3.
<i>Leírás.</i> = „1 nagy cserépedénynek füle (*[...]SCIM /[...]NIANO bélyeggel)” <i>Anyag.</i> = Égetett agyag <i>Állapot.</i> = Csak a fül töredéke maradt meg. <i>Méret.</i> = Ismeretlen <i>Keltezés.</i> = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján) <i>Bibliográfia</i> = Milch 1901, Láng 1925, 106.
DOL. 4.
<i>Leírás.</i> = „1 nagy bronzedénynek szépen díszített fogantyúja.” <i>Anyag.</i> = Öntött bronz. <i>Állapot.</i> = Valószínűleg csak töredékes részlete. <i>Méret.</i> = 3cm <i>Keltezés.</i> = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján) <i>Bibliográfia</i> = Milch 1901; Láng 1925, 106.
DOL. 5.
<i>Leírás.</i> = „Az ott talált érmek:, 1 Hadrianus nagy bronz, 1 Antonius pius nagy bronz., 1 Julia Mamaca » », 1 Constantin II. kis », 1 Julianus Apóst. » »”. Az „ott” a Dolihcenumra utal. <i>Anyag.</i> = Öntött és vert (?) bronz. <i>Állapot.</i> = Ismeretlen <i>Méret.</i> = Ismeretlen <i>Keltezés.</i> = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján) <i>Bibliográfia</i> = Milch 1901, Láng 1925, 106.
DOL. 6.
<i>Leírás.</i> = „2 bronz madár töredéke.” <i>Anyag.</i> = Öntött bronz

<i>Állapot.</i> = Ismeretlen <i>Méret.</i> = Ismeretlen <i>Keltezés.</i> = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján) <i>Bibliográfia</i> = Milch 1901
DOL. 7.
<i>Leírás.</i> = „1 csontfaragvány tablettnek égett maradványai.,, <i>Anyag.</i> = - Faragott csont <i>Állapot.</i> = Ismeretlen <i>Méret.</i> = Ismeretlen <i>Keltezés.</i> = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján) <i>Bibliográfia</i> = Milch 1901
DOL. 8.
<i>Leírás.</i> = „1 állványnak alsó része, mely kutyafejekre nyugszik.” <i>Anyag.</i> = Ismeretlen <i>Állapot.</i> = Ismeretlen <i>Méret.</i> = Ismeretlen <i>Keltezés.</i> = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján) <i>Bibliográfia</i> = Milch 1901
DOL. 9.
<i>Leírás.</i> = „Egy kőből faragott kis oroslán, mely egész és ép” <i>Anyag.</i> = Faragott kő <i>Állapot.</i> = „Egész és ép” <i>Méret.</i> = Ismeretlen <i>Keltezés.</i> = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján) <i>Bibliográfia</i> = Milch 1901

DOL. 10.
<i>Leírás.</i> = „1 kis, vékony bronztányér.” <i>Anyag.</i> = Öntött(?) bronz <i>Állapot.</i> = Ismeretlen <i>Méret.</i> = Ismeretlen <i>Keltezés.</i> = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján) <i>Bibliográfia</i> = Milch 1901
DOL. 11.
<i>Leírás.</i> = „1 bronz katonai elbocsájtó levélnek 2 töredéke.” <i>Anyag.</i> = Öntött(?), vésett(?) bronz <i>Állapot.</i> = Ismeretlen <i>Méret.</i> = Ismeretlen <i>Keltezés.</i> = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján) <i>Bibliográfia</i> = Milch 1901
DOL. 12.
<i>Leírás.</i> = „1 lantnak bronzból készült alsó része.” <i>Anyag.</i> = Öntött (?) bronz <i>Állapot.</i> = Ismeretlen <i>Méret.</i> = Ismeretlen <i>Keltezés.</i> = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján) <i>Bibliográfia</i> = Milch 1901
DOL. 13.
<i>Leírás.</i> = „2 » kereszt alakú vas, mely alul lyukas; valószínűleg farudra voltak feltűzve.” <i>Anyag.</i> = Öntött (?) vas <i>Állapot.</i> = Ismeretlen <i>Méret.</i> = Ismeretlen <i>Keltezés.</i> = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

<i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján) <i>Bibliográfia</i> = Milch 1901
DOL. 14.
<i>Leírás.</i> = Vas tárgyak: „1 vaslándzsa, 1 vas nyílhegy, 4 vaskulcs, 3 vaskarika.” <i>Anyag.</i> = Öntött(?), vas <i>Állapot.</i> = Ismeretlen <i>Méret.</i> = Ismeretlen <i>Keltezés.</i> = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján) <i>Bibliográfia</i> = Milch 1901
DOL. 15.
<i>Leírás.</i> = Ékszerek: „1 fibula, 2 karperecz bronzból, 1 ezüst fülbevaló.” <i>Anyag.</i> = Ismeretlen, Öntött(?), bronz, ezüst <i>Állapot.</i> = Ismeretlen <i>Méret.</i> = Ismeretlen <i>Keltezés.</i> = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján) <i>Bibliográfia</i> = Milch 1901
DOL. 16.
<i>Leírás.</i> = „1 stilus, 1 bronzvágó.” <i>Anyag.</i> = Ismeretlen <i>Állapot.</i> = Ismeretlen <i>Méret.</i> = Ismeretlen <i>Keltezés.</i> = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján) <i>Bibliográfia</i> = Milch 1901
DOL. 17.
<i>Leírás.</i> = „3 gömb 5½ctm. átm. bronz lemez belepréselt karikákkal.” <i>Anyag.</i> = Öntött(?), préselt bronz

Állapot. = Ismeretlen

Méret. = Ismeretlen

Keltezés. = A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető

Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum

Őrzési hely. = Milch özvegyének magángyűjteménye. (Láng 1925 utalása alapján)

Bibliográfia = Milch 1901

FELIRATOS EMLÉKEK

DEDIKÁCIÓK, OLTÁROK

FEL. 1. (KAT. 39)	
<i>I(ovi) O(ptimo) M(aximo) D(olicheno) / C(aius) Gallonius Crispianus / (centurio) leg(ionis) I adi(utricis) / v(otum) s(olvit) l(ibens) m(erito)</i>	<i>Caius Gallonius Crispianus, centurio az I. Adiutrix Legio-ból Iupiter Dolichenus Optimus Maximusnak tett fogadalmát szívesen, és érdemekkel teljesítette. Emelte Caius Gallonius Crispianus az első 'segéd-legio századosa. (Milch 1901)</i>
<i>Rövid megnevezés</i> = Szoborbázis dedikációval Iupiter Dolichenushoz. <i>Említett személyek</i> = Caius Gallonius Crispianus, centurio az I. Adiutrix legioból. A Gallonius név az egész Birodalomban gyakori volt, nem utal a dedikáló eredetére. <i>Anyag.</i> = Faragott mészkő <i>Keltezés.</i> = Kr.u. 86-200. Severus kor.; A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető. <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Őrzési hely.</i> = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.90.) <i>Bibliográfia.</i> = RIU 0436; AE 1944, 0127; Milch 1901, 32., Láng 1925, 102. <i>Egyéb megjegyzés</i> = -	
FEL. 2. (KAT. 40)	
<i>I(ovi) O(ptimo) M(aximo) D(olicheno) / Domitius Titus dec(urio) / Seleu(cia) Zeugm(a)e pro salute / sua et suorum om(nium) v(otum) s(olvit) l(ibens) l(aetus) m(erito)</i>	<i>Domitius Titus, decurio a Seleuciában található Zeugma régióból, Iupiter Dolichenus Optimus Maximusnak, a saját és övéi fogadalmát szívesen, boldogan és érdemekkel teljesítette. Domitius Titus, Seleucia és Zeugma városok decuriója (tanácsnoka) emelte e szobrot a</i>

	<i>legjobb, legnagyobb Jup.-dolycheno</i> <i>tiszteletére, az ő és az összes övéi</i> <i>üdvösségére és fogadalmát</i> <i>szíves örömet valósítja meg. (Milch 1901</i> <i>nyomán)</i>
Rövid megnevezés = Reliefbázis dedikációval Iupiter Dolichenushoz. Említett személyek = Domitius Titus, decurio a seleucia Zeugmából. (Doliche-környéke, Szíria) Keltezés. = Kr.u. 193-230; Severus kori.; A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető. Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum Órzási hely. = DM, Komárno, Lapidarium (L.sz. II-2793) Bibliográfia. = RIU 0435; AE 1923, 0058.; AE 1944, p. 179 s. n. 126.; Kádár 1962, 44.; Milch 1901, 31.; Láng 1925, 99. Egyéb megjegyzés = -	
FEL. 3. (KAT. 34.)	
<i>[---]arus(?) mil(es) leg(ionis) / [I</i> <i>adi(utricis) ---]R vot(um) posuit</i>	<i>-arus (?) legionárius az I Adiutrix legióból –</i> <i>]R fogadalmát felajánlotta</i>
Rövid megnevezés = Szoborbázis maradványai. A dedikációból nem vehető ki melyik istenhez szólt, de a lelőhely alapján lehetséges, hogy Dolichenushoz. Említett személyek = Egy legionárius az I. Adiutrix legióból. Valószínűleg „-arus”-ra végződött a dedikáló neve. Keltezés. = Kr.u. 86-300.; A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető. Lelőhely. = Brigetio/Dolichenum Órzási hely. = MNM Budapest (L.sz. 4.1933.91.) Bibliográfia. = RIU 0438; AE 1944, 0128. Egyéb megjegyzés = A felirat tűzben erősen sérült, nem rekonstruálható teljesen.	
FEL. 4. (KAT. 35.)	
<i>I(ovi) O(ptimo) M(aximo) D(olicheno)</i> <i>P(ublius) Ael(ius) Ver/[us (centurio)?</i> <i>leg(ionis)] I ad(iutricis) p(iae) f(idelis) //</i> <i>Romulianus arti(fex) / fec[i]t</i>	<i>Iupiter Dolichenus Optimus Maximusnak,</i> <i>Publius Aelius Verus, centurio az I. Adiutrix</i> <i>Pia Fidelis legióból. // Romulianus mester</i> <i>készítette</i>

<i>Rövid megnevezés</i> = Szoborbázis maradványai. Dedikáció Iupiter Dolichenushoz. A dedikáló és a készítő neve is feltüntetve. <i>Említett személyek</i> = Publius Aelius Verus, centurio az I. Adiutrix legioból dedikálta. <i>Készítője</i> Romulianus, ismeretlen helyzetű személy. <i>Keltezés.</i> = Kr.u. 151-200. <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum <i>Órzási hely.</i> = MNM, Budapest (L.sz. 4.1933.94.) <i>Bibliográfia.</i> = AE 1937, 0137; AE 1944, 0129; AE 1981, 0715; Paulovics 1932 <i>Egyéb megjegyzés</i> = A Romulianus artifex felirat a brigetói bronzgyártás egyik legfontosabb bizonyítéka. Egyértelműen helyben készült.	
FEL. 5.	
<i>Iovi / Doliche(no) / Valeriu(s) / Hermes / v(otum) s(olvit) l(ibens</i>	<i>Valerius Hermes Iupiter Dolichenusnak tett fogadalmát szívesen teljesítette.</i>
<i>Rövid megnevezés</i> = Mészkő dedikációs felirat Iupiter Dolichenushoz. <i>Említett személyek</i> = Valerius Hermes, polgári személy. <i>Keltezés.</i> = Kr.u. 131-230; A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/ - Másodlagosan elhordva a Dolichenumból. <i>Órzási hely.</i> = Kunsthistorisches Museum, Bécs, Antikensammlung, Depot (L.sz. III-312) <i>Bibliográfia.</i> = RIU 0437; CIL 03, 10991; Barkóczi, Brigetio 1951, 34; Kádár 1962, <i>Egyéb megjegyzés</i> = -	
FEL. 6.	
<i>-----] / [dec(urio)] mun[ic(ipii)] / [B]rig(etionensium) a mi[li]/[t]i(i)s qui e[q(uestrem) m(ilitiam)] / [pe]t(it) templum / a fundame[n]/[t]is extru[xit] / [-----</i>	<i>... a brigetioi municipium decurioja az itteni milites equesternek(?) könyörg templom alapjainak építette - ...</i> Töredékessége miatt nem rekonstruálható teljese.
<i>Rövid megnevezés</i> = Mészkő dedikációs felirat. <i>Említett személyek</i> = Egy brigetioi decurio ? <i>Keltezés.</i> = Kr.u. 151-230; A Dolichenum 235-238 közti pusztulása elé keltezhető <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Későantik temető. Másodlagosan egy késő római sírban használták fel. Eredetileg a Dolichenumban lehetett. <i>Órzási hely.</i> = ELVESZETT. <i>Bibliográfia.</i> = RIU 0504; AE 1971, 0319	

Egyéb megjegyzés = A felirat súlyosan sérült, és így nem értelmezhető teljesen.	
FEL. 7.	
<i>Deae Balti</i> / Coccei(a) / <i>Marcia</i> / iuss(u) deae	<i>Baltis istennőnek. Marcia, Cocceius rabnője</i> (vagy szabadosnője), az istennő parancsára (állította). (Borhy 2006, 93)
Rövid megnevezés = Mészkő oltár Baltisnak dedikálva. Említett személyek = Cocceius Marcia-ja, valószínűleg keleti eredetű rabszolganő, vagy szabadosnő. Keltezés. = Kr.u. 2. sz. vége – 3.sz eleje. Lelőhely. = Komárom/Szőny nyugati részén, a katolikus templom és a vasút közötti területen, Kiss István kertjében került elő. Canabae? Órzási hely. = KGYM, Lapidarium, Komárom (L.sz. 73.34.1.) Bibliográfia. = RIU 0379; AE 1944, 0115; Barkóczi 1951 34, 44 XLIII. t. 2. F. 205.; Borhy 2006 Kat. 66.; Paulovics 1941, 131; Egyéb megjegyzés = Piros festés nyomai láthatóak rajta.	
FEL. 8. (KAT. 41.)	
[<i>Balt</i>]i Aug(usto) sac(rum) // <i>Aureli(a)</i> <i>Euretane(?)</i> / v(otum) s(olvit) l(ibens) m(erito)	Baltisé (gen?) dicsőnek (dat.) szent(et?) (dat v nom) // <i>Aurelia Euretane(?)</i> fogadalmát szívesen, és érdemekkel teljesítette.
Rövid megnevezés = Mészkőből faragott Baltis dedikáció/oltár, az istennőt ábrázoló relieffel. Említett személyek = <i>Aurelia Euretane(?)</i>, női polgár. Keltezés. = Kr.u. 151-300 Lelőhely. = Kelemantia, valószínűleg másodlagosan került ide Brigetióból. Órzási hely. = Kunsthistorisches Museum, Bécs, Antikensammlung, Depot (L.sz. III-313) Bibliográfia. = RIU 0624; CIL 03, 10973; Barkóczi 1951, F. 206. Egyéb megjegyzés = -	
FEL. 9.	
<i>Deae Balti</i> / <i>Flavia Vic/torina</i> / pro se et p/ro suis om(nibus) / v(otum) s(olvit) l(ibens) m(erito)	<i>Baltis istennőnek Flavia Victorina magának</i> és mindenkijének fogadalmát szívesen, és érdemekkel teljesítette.
Rövid megnevezés = Mészkő oltár Baltis dedikációval. Említett személyek = Flavia Victorina, női polgár.	

<i>Keltezés.</i> = Kr.u. 171-250 <i>Lelőhely.</i> = Környe/, valószínűleg másodlagosan került ide Brigetióból. <i>Őrzési hely.</i> = Kuny Domonkos Megyei Múzeum, Tata (<u>L.sz. ?</u>) <i>Bibliográfia.</i> = CIL 03, 04273; CIL 03, 10964; RIU 0669; Barkóczi 1951 34, F. 204 <i>Egyéb megjegyzés</i> = Barkóczi szerint Flavia Victorina lehetséges, hogy nem helyi származású.	
FEL. 10. (KAT. 49.)	
<i>Cauti</i> / <i>M(arcus) Ulpus / Castrensis /</i> <i>vet(eranus) leg(ionis) I ad(iutricis) / f(ecit?)</i> <i>e(t?) p(osuit?)</i>	<i>Cautesnak</i>, Marcus Ulpus Castrensis, az I. Adiutrix legio veteránja készítette és állította. (?)
<i>Rövid megnevezés</i> = Cautesnak felajánlott szobor bázis. <i>Említett személyek</i> = Marcus Ulpus Castensis, az I. Adiutrix legio veteránja. <i>Keltezés.</i> = Kr.u. 201-230 <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/ Mithraeum. (Signum Mithrae-vel együtt) <i>Őrzési hely.</i> = ELVESZETT <i>Bibliográfia.</i> = AE 1953, 0002a; RIU 0452; CIMRM 1724 Barkóczi 1951 34 (F 220 b); Radnóti 1948, 138; <i>Egyéb megjegyzés</i> = Szövege közel azonos a FEL. 11.-gyel. Az utolsó három betű (F. E. T.) feloldása lehetséges, hogy a kultusszal függ össze.	
FEL. 11. (KAT. 49.)	
<i>Cautopati</i> / <i>M(arcus) Ulpus / Castrensis /</i> <i>vet(eranus) f(ecit?) e(t?) p(osuit?) Invicto /</i> <i>Deo</i>	<i>Cautesnak</i>, Marcus Ulpus Castrensis, az I. Adiutrix legio veteránja a <i>győzhetetlen Istennek</i> készítette és állította (?)
<i>Rövid megnevezés</i> = Cautesnak felajánlott szobor bázis <i>Említett személyek</i> = Marcus Ulpus Castensis, az I. Adiutrix legio veteránja. <i>Keltezés.</i> = Kr.u. 201-230 <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Mithraeum. <i>Őrzési hely.</i> = ELVESZETT <i>Bibliográfia.</i> = Barkóczi 1951 34, F.220.c; Radnóti 1948, 138 <i>Egyéb megjegyzés</i> = Szövege közel azonos a FEL. 10.-zel A F.E.T. betűösszetétel három betű feloldása lehetséges, hogy a kultusszal függ össze.	
FEL. 12. (KAT. 51.)	

<i>Non(ius) / Bassinus s(olvit) m(erito)</i>	<i>Nonnius Bassinus érdemekkel teljesítette (fogadalmát).</i>
Rövid megnevezés = Votív relief, rajta Cautopates alakja és felirat. Említett személyek = Nonnius Bassinus, polgár. Keltezés. = Kr.u. 151-250 Lelőhely. = Brigetio/ talán egy polgárvárosi Mithraeum? Őrzési hely. = Xántus János Múzeum, Győr (L.sz. ?) Bibliográfia. = RIU 0454; CIL 03, 04302; CIMRM 1734; CIMRM 1735; Barkóczi, Brigetio 1951 Taf. XLV, F. 219; Radnóti 1948, 138; Egyéb megjegyzés = -	
FEL. 13.	
<i>Matre(!) Magn(a)e / Aug(ustae) / Renn(ius) Candidus / vet(eranus) leg(ionis) I ad(iutricis) et Aur(elia) Marcell[i]na / pro salute sua et / <f=E>[il]iorum ex v[oto] / [res]tituerunt / [v(otum)] s(olverunt) l(ibentes) m(erito) / [---]IA(?)[---]</i>	<i>A dicső Nagy Anyának, Rennius Candidus, az I. Adiutrix legio veteránja, és Aurelia Marcellina, a saját és családjuk egészségéért helyreállította, a fogadalmat szívesen, és érdemekkel teljesítették. ...</i>
Rövid megnevezés = Magna Maternek dedikált mészkőoltár. Említett személyek = Rennius Candidus, az I. Adiutrix legio veteránja, és Aurelia Marecellina, felesége. Keltezés. = Kr.u. 201-300 Lelőhely. = Brigetio/Későantik temető. Másodlagosan felhasznált. Őrzési hely. = Kuny Domonkos Múzeum, Tata (L.sz. ? – jelenleg raktárban) Bibliográfia. = Barkóczy 1944, 174; Barkóczy 1951, 34 F. 229. Taf. XLVII, 4 ; Tóth 1985 141 Nr. 52; RIU 441; AE 1947, 0033; CCCA 6, 110; Kádár 1962, 45. Egyéb megjegyzés = Egyértelmű bizonyítéka Barkóczi szerint egy Kybele szentély jelenlétének. A Kelemantia falába épített kőtábla (ld. FEL. 15.), is abból származhatott.	
FEL. 14.	
<i>M(agnae) D(eum) M(atri)</i>	<i>A Nagy Istenanyának</i>
Rövid megnevezés = Dedikációs felirat részlete, kőtáblán. Említett személyek = - Keltezés. = Ismeretlen, Kr.u. 2.sz köré becsülendő Lelőhely. = Izsa/Kelemantia.	

<i>Őrzési hely.</i> = Ismeretlen, későbbi összeírásokon nincs említve. Valószínűleg elveszett. <i>Bibliográfia.</i> = Ondrouch 1938 40, Nr. 11; AA, 1909, 293 <i>Egyéb megjegyzés</i> = Az adatok hiánya miatt nem lehet teljesen biztosan Brigetiohoz kötni.	
FEL. 15.	
<i>M(agnae) D(eum) M(atri)/ Valer(ia) Marina</i> /[pro sal]lute (Ondrouch, 1938) <i>M(atri) d(eum) M(agnae) / Val(er(ia))</i> <i>Marina</i> / [pro sa]lute / [? sua et Ma]rini / - - - (Tóth 1985)	<i>A Nagy Istenanyának (föla]ánlotta) Valeria Marina, egészségéért.</i>
<i>Rövid megnevezés</i> = Dedikációs felirat felső része, mészkő táblába vésve. <i>Említett személyek</i> = Valeria Marina <i>Keltezés.</i> = Kr.u. 3.sz. eleje után. <i>Lelőhely.</i> = Kelemantia/Másodlagos felhasználás. <i>Őrzési hely.</i> = Jókai Múzeum / Podunajské Múzeum, Komárno (L.sz. ?) <i>Bibliográfia.</i> = Ondrouch 1938 48, Nr. 35, Barkóczy 1944 40, 44 Taf. XXXI, 2., Nr 223, Tóth 1985 142 Nr. 59; <i>Egyéb megjegyzés</i> = A FEL.13.-mal azonos szentélyből származhatott.	
FEL. 16.	
<i>Cautop(ati) / M(arcus) Masiac(---) /</i> <i>Materni/anus / v(otum) s(olvit) l(ibens)</i> <i>m(erito)</i>	<i>Cautopatesnek tett fogadalmát, Marcus Masiac(...) Maternianus szívesen, és érdemekkel teljesítette.</i>
<i>Rövid megnevezés</i> = Cautopatesnek emelt fogadalmi oltár, mészkőből. <i>Említett személyek</i> = Marcus Masiac(---) Maternianus, polgár. <i>Keltezés.</i> = Kr.u. 151-300 <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/ <i>Őrzési hely.</i> = MNM, Budapest (L.sz. Raktár) <i>Bibliográfia.</i> = Barkóczy 1951, Taf. XXXIV. t. 2. F.217.; CIL 03, 11006; RIU 0449; <i>Egyéb megjegyzés</i> = -	
FEL. 17.	
<i>I(nvicto) D(eo) / votum / solvit / C(aius) A(--</i> <i>-) Rodius / pr(o) salute / sua l(ibens) l(aetus)</i>	<i>A győzhetetlen istennek tett fogadalmát Caius Aurelius(?) Rodius teljesítette, saját jólétéért és boldogságáért.</i>

<i>Rövid megnevezés</i> = A győzhetetlen istennek ajánlott mészkőoltár, mely valószínűleg ez alatt Mithras alakját értette. <i>Említett személyek</i> = Caius Aurelius? Rodius, polgár. <i>Kelkezés.</i> = Kr.u. 201-300 <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/talán a Mithraeum? <i>Őrzési hely.</i> = Kunsthistorische Museum, Antikensammlung, Depot Bécs (L.sz. III.15) <i>Bibliográfia.</i> = Barkóczi 1951 34; RIU 0448; CIL 03, 04269 <i>Egyéb megjegyzés</i> = -	
FEL. 18.	
<i>Mithr(ae) / Donnius / v(otum) s(olvit) l(ibens) m(erito)</i>	<i>Mithrasnak tett fogadalmát Donnius szívesen és érdemekkel teljesítette.</i>
<i>Rövid megnevezés</i> = Mithrasnak ajánlott kőoltár. <i>Említett személyek</i> = Donnius, egy polgár. <i>Kelkezés.</i> = Kr.u. 151-300 <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Mithraeum? (Győrben raktározott, utólagosan került ide) <i>Őrzési hely.</i> = ELVESZETT <i>Bibliográfia.</i> = Barkóczi 1951 34; CIL 03, 11005; RIU 0446; Radnóti 1948, 138. <i>Egyéb megjegyzés</i> = -	
FEL. 19.	
<i>S(oli) I(nvicto) M(ithrae) / G(aius) Val(erius) Ma(rinianus) / c(ornicularius) l(egati) l(egionis) I adi(utricis) / v(otum) s(olvit) l(ibens) m(erito)</i>	<i>Az egy győzhetetlen Mithrasnak tett fogadalmát, Gaius Valerius Marinianus, corcircularius legatus legionis az I. Adiutrix legioban szívesen és érdemekkel teljesítette.</i>
<i>Rövid megnevezés</i> = Sol Invictus Mithrasnak ajánlott dedikáció <i>Említett személyek</i> = Gaius Valerius Marinianus, cornicularius (centurio?), legatus legionis az I. Adiutrix legioban. Láng szerint a Marinus, Marianus nevek a Dolichenus papsághoz köthetnek. <i>Kelkezés.</i> = Kr.u. 3. sz. eleje <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/Dolichenum. Másodlagosan felhasználtan került elő, valószínűleg eredetileg a Mithraeumban lehetett. <i>Őrzési hely.</i> = KGYM, Komárom (L.sz. ?) - nincsen benne Borhy 2006-os katalógusában, lehetséges, hogy elkerült innen	

<i>Bibliográfia.</i> = Barkóczi 1951 34, XLII t. 3. F. 216.; Szabó 2022 234; RIU 0453; AEp 1944, 126; CIMRM 1729, Kádár 1962, 45.; Láng 1925, 95 <i>Egyéb megjegyzés</i> = -	
FEL. 20.	
<i>Deo Soli Alagabal(o)(!) / Ammudati mil(ites) leg(ionis) I ad(iutricis) / bis p(iae) f(idelis) Cons(tantis) [---] / [-----?]</i>	<i>Elegabalus (és) Ammuda napistenének, az I. Adiutrix legio katonáitól, a kétszeresen hívő és hűségestől, megbízhatótól.</i>
Rövid megnevezés = Elegabalus Ammuda napistenének dedikált oltár. Említett személyek = Feltételezhetően Ammuda városához köthető legionárusok az I. Adiutrix legioból. Keltezés. = Kr.u. 218-222 Lelőhely. = Brigetio/Komáromi templom építése közben került elő, a tábor területén. Tábori szentély lehetett. Őrzési hely. = ELVESZETT <i>Bibliográfia.</i> = RIU 0473; CIL 03, 04300; Barkóczi 1951, F. 233 <i>Egyéb megjegyzés</i> = -	
FEL. 21.	
<i>S(oli) d(eo) M(ithrae) / Aur(elius) Vi/[ta]lis d(at) / v(otum) m(erito)</i>	<i>Az Napisten Mithrásznak Aurelius Vitalis adja fogadalmát érdekkel.</i>
Rövid megnevezés = Soli Deo Mithrasnak ajánlott mészkő oltár. Említett személyek = Aurelius Vitalis, polgár Keltezés. = Kr.u. 151-300 Lelőhely. = Brigetio/ Őrzési hely. = ELVESZETT <i>Bibliográfia.</i> = RIU 0407 <i>Egyéb megjegyzés</i> = -	
FEL. 22.	
<i>[I(nvicto)] D(eo) M(ithrae) / [M]asuinni/[us] Amicus / [A]ugustalis / mun(icipii) Brig(etionis) An/[t]oniniani / v(otum) s(olvit) l(ibens) m(erito)</i>	<i>A győzhetetlen isten Mithrasnak tett fogadalmát, Masunnius Amicus, augustales a brigetioi municipium antoniuanumban szívesen és érdekkel teljesítette.</i>
Rövid megnevezés = Invictus Deus Mithrasnak felajánlott mészkőoltár. Említett személyek = Masuinnius Amuces, egy augustales a brigetioi municipiumban.	

<i>Keltezés.</i> = Kr.u. 211-222 <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/ bizonyosan nem a Mithraeumban, de helye ezen túl nem ismert. <i>Őrzési hely.</i> = Budapest, MNM (L.sz. ?) <i>Bibliográfia.</i> = CIL 03, 11007; Tóth 1985, 141, Nr. 53 – mint Magna Mater oldja fel a feliratot, tévesen; RIU 0450; CIMRM 1732; Barkóczi 1951, F. 220. <i>Egyéb megjegyzés</i> = -	
FEL. 23.	
<i>Cautopa/ti Iul(ius) Kar/odius nat(ione) / Gallus cum / Iul(io) Iuliano / fil(io) v(otum) s(olverunt</i>	<i>Cautopatesnak, a gall származású Iulius Karodius a fiával, Iulius Iulianusszal, beváltotta ígéretét. (Borhy, 2006)</i>
<i>Rövid megnevezés</i> = Cautopatesnek ajánlott mészkő oltár. <i>Említett személyek</i> = Iulius Karodius, gall származású polgár, és fia, Iulius Iulianus. <i>Keltezés.</i> = Kr.u. 150-300 <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/ <i>Őrzési hely.</i> = KGYM, Lapidarium, Komárom (L.sz. 73.59.1) <i>Bibliográfia.</i> = RIU 0447; AE 1929, 0176bis; AE 1944, 0123; CIMRM 1728; Borhy 2006, Nr. 65; Radnóti 1948, 138; Barkóczi 1944 Taf. XXXVI.1. <i>Egyéb megjegyzés</i> = -	
FEL. 24.	
<i>Apollin(i) / Daphnaeo / sacrum / Cn(aeus) Curius / Lycao (centurio) leg(ionis) I ad(iutricis)</i>	<i>A szent Apolló Daphneusnak Cnaeus Curius Lyceus, centurio az I. Adiutrix legióban (felajánlotta)</i>
<i>Rövid megnevezés</i> = Apollo Daphneusnak emelt mészkő oltár. <i>Említett személyek</i> = Cnaeus Curius Lycaeus, centurio az I. Adiutrix legióban. <i>Keltezés.</i> = Kr.u. 201-300 <i>Lelőhely.</i> = Brigetio/ <i>Őrzési hely.</i> = Kunsthistroisches Museum, Bécs, Antikensammlung, Depot (L.sz. III-311) <i>Bibliográfia.</i> = Kádár 1962, 56; RIU 0375; CIL 03, 04285.; <i>Egyéb megjegyzés</i> = Apollo Daphneusnak emelt egyetlen ismert oldalt a birodalom nyugati területeiről.	

SÍRFELIRATOK

FEL. 25. (KAT. 42.)

<i>D(is) M(anibus) // Aelius Domitius vet(eranus) / leg(ionis) II adi(utricis) domo (Hi)erapuli / cives(!) Surus vivos(!) sibi / fecit o(ptamus) s(it) t(ibi) t(erra) l(evis) / itero(!) Ael(ius) D(o)mit(i)us vet(eranus) leg(ionis) II ad(iutricis) qui supervixit / annis LXXXX</i>	<i>A halotti árnyaknak, Aelius Domitius a II. Adiutrix legio veteránja, aki (H)ierapuli városából származik és szír polgár, magának állította. Legyen a föld könnyű veled. Reméljük, hogy az élete tovább tart mint 90 év.</i>
Rövid megnevezés = Attist ábrázoló mészkő szarkofág sírfelirata. Említett személyek = (H)ierapuliból származó szír polgár, Aelius Domitius, a II. Adiutrix legio veteránja. Keltezés. = Kr.u. 171-250 Lelőhely. = Beépítve a Zelizvoce-i katolikus templomba. Valószínűleg Brigetioból hurcolták el. Órzási hely. = Beépítve a Zelizvoce-i katolikus templomba. Másolata a DM Lapidariumban. (Az erőd 6. Bástyája) (L.sz. ?) Bibliográfia. = CIL 03, 11076; RIU 0737bis; Kádár 1962, 44. Egyéb megjegyzés = -	
FEL. 26. (KAT. 45)	
<i>D(is) M(anibus) // et memoriae L(uci) Art(-- -) / Apollinaris / Art(---) Pallas / pater et Aninius / Servandus e[t] / Surus Felicis / dulcissimis</i>	<i>A halotti árnyaknak és Lucius Artius Apollinaris emlékének. Artius Pallas (állította) az apjának, valamint Aninius Servandus és Surus a szerencsésnek, igen szeretetre méltónak. (Borhy 2006)</i>
Rövid megnevezés = Mészkő sírsztélé felirattal, rajta egy család ábrázolásával. Említett személyek = Lucius Artius Apollinaris, Artius Pallas és Aninius Servandus, polgárok. Surus Felicis, egy rabszolga valószínűleg, szír. Keltezés. = Kr.u. 201-250 Lelőhely. = Brigetio/Későantik temető. Másodlagos felhasználással került az egyik kőládasírba. Órzási hely. = KGYM, Lapidarium, Komárom (L.sz. 73.72.1.) Bibliográfia. = RIU 0564; Borhy 2006, Kat. 35 Egyéb megjegyzés = -	
FEL. 27. (KAT. 46.)	

<i>D(is) M(anibus) // Memoriae Valeri Corifi(!)</i> <i>Val(erius) Valerius frater(!) // Aur(elio)</i> <i>Basso Abbosatis / filio qui vixit ann(os)</i> <i>XXVII / Aur(elius) Iulianus proximus / eius /</i> <i>f(aciendum) c(uravit)</i>	<i>A halotti árnyaknak. Valerius Corifus emlékére Valerius Valerius, a testvére (állította). Aurelius Bassusnak, Abbosas fiának, aki 27 évet élt, Aurelius Iulianus, a legközelebbi hozzátartozója állította (a síremléket). (Borhy 2006, 40)</i>
Rövid megnevezés = Szarkofág felirattal, portré ábrázolással. Említett személyek = Valerius Corifus, Valerius Valerius, Aurelius Bassus (Abbosas fia), Abbosas, és Aurelius Iulianus, polgárok. Keltezés. = Kr.u. 220-260 Lelőhely. = Brigetio/Későantik temető. Másodlagos felhasználással került az egyik kőládasírba. Őrzési hely. = KGYM, Lapidarium, Komárom (L.sz. 73.76.1. – fedél, 73.76.2 - sírláda) Bibliográfia. = AE 1965, 00004; RIU 0524; Borhy 2006, Kat. 13. Egyéb megjegyzés = Abbosas neve keleti eredetre utal, így az egész itt említett család akár keleti lehet.	
<i>D(is) M(anibus) / Fl(avio) Abbati /</i> <i>ann(orum) XI et Afrani(o) Faus/tino /</i> <i>Fl(avius) Antioch/anus</i>	<i>A 11 évet élt Flavius Abbatus halotti szellemeinek, valamint Afranius Faustinusnak (állította) Flavius Antiochianus. (Borhy 2006, 74)</i>
Rövid megnevezés = Mészkő sírsztélé, felirattal. Figurális díszítés nincs rajta, azonban egy tympanon szerű háromszög benne stilizált koszorúval igen. Említett személyek = Flavius Abbatus, Afranius Faustius, és Flavius Antiochianus, polgárok. Utóbbi neve félre lett írva, Antiochanusnak. Keltezés. = Kr.u. 2.sz vége-3.sz. eleje Lelőhely. = Brigetio/A legiotábortól D-re, földmunka közben került elő. (pontos lelőhely nem ismert). Canabae? Őrzési hely. = KGYM, Lapidarium, Komárom (L.szm. 73.46.1) Bibliográfia. = RIU 551; AE 1971, 321; Borhy 2006, Kat. 43; Barkóczi 1968, 78. Egyéb megjegyzés = -	
FEL. 29. (KAT. 44.)	

<i>D(is) M(anibus) // M(arco) Aur(elio)</i> <i>Polideuco dec(urioni) / mun(icipii)</i> <i>Breg(etionis!) ex region(e) / Dulca vico</i> <i>Calan(?) q(u)i / vix(it) an(nos) XXXV</i> <i>M(arcus) Aur(elius) / [---]ORIT(?) / [-----]</i>	<i>A halotti árnyaknak. Marcus Aurelius</i> <i>Polideucusnak, Brigetio municipiuma</i> <i>decuriójának, Dulca területéről, a Caius</i> <i>Augustus (?) nevű faluból, aki 45 évet élt,</i> <i>Marcus Aurelius P[olideucus (?)] (állította)</i> <i>— (Borhy 2006,28)</i>
Rövid megnevezés = Szarkofág felirattal, és többféle figurális motívummal. Említett személyek = M. Aurelius Polideucus ex regione Dulca vico Calan (?), egy Dulca (Doliche) régiójából származó decurio. M. Aurelius, egy polgár. Kelkezés. = Kr.u. 3-4.sz. Lelőhely. = Brigetio/Későantik temető. Másodlagos felhasználással került az egyik kőládasírba. Őrzési hely. = KGYM, Lapidarium, Komárom (L.sz. 73.75.1.) Bibliográfia = Borhy 2006 Kat. 4.; AE 1944, 0125; AE 1911, 0222; Barkóczi, Brigetio 1951 Taf. XIX 3; RIU 533 Egyéb megjegyzés = -	
FEL. 30. (KAT. 48.)	
<i>D(is) M(anibus) / Aureliae Antioc(h)iae /</i> <i>quae vixit annum / M(arcus) Aur(elius)</i> <i>Antioc(h)ianus / dec(urio) mun(icipii)</i> <i>Brig(etionis) et Iunia / Lucilla parentes</i> <i>fil/iae dulcissimae f(aciendum) c(uraverunt)</i>	<i>Az egy évet élt Aurelia Antiochia halotti</i> <i>árnyainak. Marcus Aurelius Antiochianus,</i> <i>Brigetio városának decuriója és Iunia</i> <i>Lucilla, a szülei állíttatták (a síremléket)</i> <i>igen drága kislányuknak. (Borhy 2006, 99,</i> <i>Kat. 71)</i>
Rövid megnevezés = Gyermekszarkofág felirattal és figurális alakokkal. Említett személyek = M. Aurelius Antiochianus, Iunia Lucilla, és lányuk Aurelia Antiochia, polgárok. Az Antiochianus név keleti eredetű személyekre utal. Kelkezés. = Kr.u. 200-250 Lelőhely. = Brigetio/Canabae (Valószínűleg a Gyürkiek birtokáról) Őrzési hely. = KGYM, Lapidarium, Komárom (L.sz. 2001.10.13) Bibliográfia = Borhy 2006, 98, Kat. 71 Egyéb megjegyzés = -	
FEL. 31.	

<i>D(is) M(anibus) / A(u)r(elius) Antoni/nus cives(!) / Surus ex reg(ione) / Dolicu(!) q(ui) vix(it) / ann(os) XXX / Aur(elius) Vibinus / posuit</i>	<i>A halotti árnyaknak. Aurelius Antoninus, szír polgár, Doliche területéről, aki 31 évet élt. Aurelius Vibinus állította (a feliratot). (Borhy 2006)</i>
Rövid megnevezés = Mészkö sírsztélé. A felirat körülötte részen nem figurális, kötél alakban húzódó növényi motívumok ölelik azt körbe. Említett személyek = Aurelius Antoninus, szír polgár Doliche területéről. Aurelius Vibinus, polgár. Keltezés. = Kr.u. 3. sz első harmada Lelőhely. = Brigetio/Canabae Órzesi hely. = KGYM, Komárom (L.sz. 73.14.1) Bibliográfia = Borhy 2006, Kat 36; RIU 0523 Egyéb megjegyzés = -	
FEL. 32.	
<i>D(is) M(anibis) / Aur. Basso ex regione Seuma / vico Odia curante Aur. / Marinus filius f. c (Barkóczy 1951 nyomán)</i>	<i>A halotti árnyaknak. Aurelius Bassus Seuma (Zeugma) régiójából, az Odia vicusból, Aurelius Marinus fia gondoskodott róla</i>
Rövid megnevezés = Sírsztélé. Említett személyek = Aurelius Bassus Seuma (Zeugma) régiójából az Odia vicusból. Aurelius Marinus, a fia. Keltezés. = ISMERETLEN Lelőhely. = Brigetio/ Órzesi hely. = Komárom, Jókai Múzeum Bibliográfia = Ondrouch, id. m. 48. 1. 35. — További irodalom u. o. (XXVII. t. 2.); Barkóczy 1951, F.113. Egyéb megjegyzés = -	
FEL. 33.	
<i>M(arco) Aur(elio) An[t]o[n]/iano do(mo?) ex civitate / Zeugma qui vixi[t] / ann(os) XXV (H)eliodo/rus f(ilius) patri dul(cissimo) f(aciendum) c(uravit)</i>	<i>Marcus Aurelius Antonianusnak, Zeugmai volt lakosnak, aki 25 évet élt. Heliodorus, legkedvesebb fia gondoskodott róla.</i>
Rövid megnevezés = Kő sírsztélé. Említett személyek = Marcus Aurelius Antonianus Zeugmából. Fia Heliodorus.	

Keltezés. = Kr.u. 200-250.

Lelőhely. = Brigetio/

Őrzési hely. = ELVESZETT (Barkóczi: Széttörték)

Bibliográfia = RIU 0522; CIL 03, 04331; Barkóczi 1951, F. 122.

Egyéb megjegyzés = -

EGYÉB FELIRATOS EMLÉKEK

FEL. 34.

<T=I>ra(n)s/ito(!)

Változásnak

Rövid megnevezés = Talán Mithras bikaölő jelenetével kapcsolatos mészkőbe vésett felirat.

Lehetséges, hogy oltárként szolgált, de funkciója nem azonosítható biztosan.

Említett személyek = -

Keltezés. = Kr.u. 201-300

Lelőhely. = Tömördpuszt/Másodlagosan kerülhetett ide Brigetioból.

Őrzési hely. = KGYM, Lapidarium, Komárom (L.sz. III.2811)

Bibliográfia = Barkóczi 1951 34 XXXIII. t. 4. F. 211; Ondrouch 1938, 47. Nr.33 (tévesen mint „Iras Pio” oldva fel.)

Egyéb megjegyzés = -

BIBLIOGRÁFIA

BIBLIOGRÁFIA

ARANYLELTÁR 1989	Trogmayer, O.A. 1989 (szerk.): <i>Rejtett kincsek az ország múzeumaiból. Kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában 1989 (Hidden treasures from the museums of the country. An exhibition in the Hungarian National Gallery).</i> A Magyar Nemzeti Galéria kiadványai 1989/3. Budapest.
BARKÓCZI 1945	Barkóczi L. 1945: Kiadatlan feliratos kövek Brigetioból. <i>ArchÉrt III/5 (1945)</i> 172-177.
BARKÓCZI 1951	Barkóczi L. 1951: Brigetio. <i>Dissertationes Pannonicae. Ser II No 22.</i> Budapest.
BARKÓCZI 1968	Barkóczi, L. 1968: Négy későrómai sír Brigetioból. <i>Komárom-Esztergom Megyei Múzeumok Közleményei 1. 1968.</i> 75-106.

BARTUS 2010	Bartus, D. 2010: Roman Figural Bronzes From Brigetio: Preliminary Notes. <i>Anodos. Studies of the Ancient World</i> 10/2010, 17-27.
BARTUS 2015	Bartus, D. 2015: <i>Bronzistenek. Római kori figurális bronzplasztika Brigetióban.</i> Acta Archaeologica Brigetionensia. Ser. I. Vol. 8. Komárom
BORHY 2006	Borhy, L. 2006.: <i>Vezető Komárom Város római kori köemlékeihez.</i> Acta Arheologica Brigetionensia. Komárom
DELBÓ 2019	Gátfalvi-Delbó, G. 2019: <i>Brigetio településrendszerének kerámiaművessége.</i> Doktori disszertáció. ELTE, Budapest.
GESZTELYI 1987	Gesztelyi T 1987.: <i>A Déri Múzeum gemmagyűjteménye.</i> A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1986. Debrecen
GESZTELYI 1998	Gesztelyi T 1998: <i>Pannóniai vésett ékkövek - Geschnittene Steine in Pannonien.</i> Budapest
GESZTELYI 2001	Gesztelyi, T. 2001: <i>Gemmák és gyűrűk Brigetióból.</i> A Kuny Domokos Múzeum gyűjteményei 6. Tata
GESZTELYI 2004	Gesztelyi, T. 2004: <i>Luxus gemmarum: római kori vésett ékkövek Brigetióból: [a Magyar Nemzeti Múzeum kiállítása, 2004. november 5 - 2005. január 31.].</i> Budapest
GESZTELYI 2013	Gesztelyi, T. 2013: <i>Brigetiói gemmaleletek. Gemamfunde von Brigetio.</i> Debrecen
KÁDÁR 1962	Kádár, Z. 1962.: <i>Die kleinasiatisch-syrischen Kulte zur Römerzeit in Ungarn.</i> Budapest.
LOVAS 1933	Lovas, E. 1933.: Római kis bronz szobrok a győri bencés Rómer Flóris-múzeumban. <i>A Pannonhalmi Szent Benedek-Rend Győri Katolikus Czuczor Gergely Gimnáziumának Értesítője. Az 1933-34 Iskolai Évről.</i> 3-19.
LÁNG 1925	Láng, N. 1925: A brigetiói Dolichneum. In: Lukinich, I. (szerk.): <i>Klebelsberg Emlékkönyv (Klebesberg Memorial Volume).</i> Budapest. 92-106.
LÁNG 1941	Láng, F. 1941: Das Dolichenum von Brigetio. <i>Dissertationes Pannonicae, Ser. II., No 11. (Laurae Aquicensis).</i> 165-181.

MILCH 1901	Milch, A. 1901.: A bregetiumi Jupiter-dolycenus szentély. <i>A Komáromvármegyei és városi Múzeum-Egyesület 1900. évi értesítője XIV</i> , 27-35.
ONDROUCH 1938	Ondrouch V. 1938: <i>Limes Romanus na Slovensku</i> . Pozsony.
PAULOVICS 1916	Paulovics, I. 1916.: A görög-egyiptomi vallás néhány provinciális emléke. <i>ArchÉrt. XXXVI</i> 1916, 190-197.
PAULOVICS 1934	Paulovics, I. 1934: Dolichenus-háromszögek tartója Brigetióból. <i>ArchÉrt. XLVII</i> 1934, 40-48.
PAULOVICS 1942	Paulovics I. 1942: Brigetioi kisbronzok magángyűjteményekből - Piccoli bronzi di Brigetio in raccolte private. <i>ArchÉrt III/3. 1942.</i> 216-248.
RADNÓTI 1948	Radnóti, A.: Bronz Mithras-tábla Brigetióból. <i>ArchÉrt. III. 6. (1948)</i> 137-155.
RATIMORSKA 2009	Ratimorská P. – Minaroviech J. 2009.: Roman Sanctuary of Jupiter Dolichenus in Brigetio and its Hypothetical Reconstruction. <i>Anodos. Studies of the Ancient World</i> 9. 119-133.
SZABÓ 2022	Szabó, Á. 2022: Signum Mithrae from Brigetio. Silver coated bronze plate with Mithraic cult image from Brigetio. In: Budai Balogh T. - Láng O. - Vámos P. (szerk.): <i>Aquincum Aeternum. Studia In Honorem Paula Zsidi</i> . Budapest, 231-236.
TÓTH 1976	Tóth, I. 1985: Magna Mater és Attis kultuszának emlékei Pannoniában. <i>A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve</i> 29. 127—161
TÓTH 1985	Tóth, I. 1976: <i>Two misinterpreted Juppiter Dolichenus Relics from Pannonia Inferior</i> . <i>Alba Regia</i> 15, 89-98
WESETZKY 1961	Wesetzky, V. 1961: <i>Die Ägyptischen Kulte zur Römerzeit in Ungarn</i> . Leiden.

RÖVIDÍTÉSEK

MNM = Magyar Nemzeti Múzeum

DM = Duna Menti Múzeum, Komárno

KGYM = Klapka György Múzeum, Komárom

L.sz. = leltári szám

KAT. = Katalógus

FEL. = Felirat

AA = Archäologischer Anzeiger

DOL. = Dolochenum leletanyaga